

୧ ଭକ୍ତବତ୍ସଳ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ କୃତି 225 KH

ବିରାଟ ଗୀତା

ପ୍ରାଚୀନ

ଦାଶରଥୀ ପୁସ୍ତକାଳୟ

ବାଲୁବଜାର, କଟକ—୨

ଡିଜିଟାଲ ସଂସ୍କରଣ, ୧୯୯୮

ମୂଲ୍ୟ ପାଞ୍ଚଅଶୀ ମାତ୍ର

ବିରାଟ ଗୀତା

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ନମସ୍ତେ ଗୁରୁଦେବ୍ ସ୍ବାମୀ	। ନମସ୍ତେ ଗୁରୁ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ॥
ନମସ୍ତେ ଗୁରୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ	। ମହା ଶୂନ୍ୟରେ ତୋ ବିଶ୍ରାମ ॥
ଅର୍ଚ୍ଚୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ	। ନାମ ନିଶ୍ଚୟ ବଡ଼ ଫେଇ ॥
ଅର୍ଚ୍ଚୁନ ବିନୟ ଭାବରେ	। ପଡ଼ଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପୟରେ
ସୋତେ ତ ସଖୟ ଲଗିଲ	। କାହୁଁ ସେ ନାମ ଜାତ ହେଲ ॥
ଯାହାର ରୂପ ରେଖ ନାହିଁ	। ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁଷ ଶୂନ୍ୟ ଦେହ ॥
ଯାହାର ଶୂନ୍ୟ ଅଟେ ଦେହ	। ଅବର ନାମ ଥିବ କାହିଁ ॥
ମାତାର ଗର୍ଭେ ଯେବେ ଥିଲ	। ସେଠାରେ ନାମ ନ କହିଲ ॥
ଅନ୍ୟରେ ନାମ ନାହିଁ ଅନ୍ତ	। ପ୍ରାନ୍ତରେ ନାମ ଥିବ କାହୁଁ ॥
ମଧ୍ୟରେ କେତେ ନାମ ତୋର	। ଫେଡ଼ି କହିବା ମୋ ଅବର ॥
ଗୋବିନ୍ଦ ନାମ କାହୁଁ ହେଲ	। କୃଷ୍ଣ କେମନ୍ତେ ବୋଲଇଲ ॥
ମାଧବ ମୁରାରି ଅଧ୍ୟୋତ	। ରାମ ବୋଲିଣ କାହୁଁ ଜାତ ॥
ହରି କେଶବ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ	। କିମ୍ପା ତୋ ନାମ ଭଗବାନ ॥
ନାରାୟଣଟି କାହୁଁ ହୋଇ	। କିପାଇଁ ନରହରି କହୁ ॥

ଜଗନ୍ନାଥ ଯେ ନାମ ତୋର	। କିପାଇଁ ହେଲୁ ଚନ୍ଦ୍ରର	।
ଅରତ-ବଞ୍ଚନା କିପାଇଁ	। ହେଲୁ ତୋ ନାମ ଭାବଗ୍ରାସୀ	।
ବରୁଣାସିନ୍ଧୁ ବୋଲଇଲୁ	। ଦୟାଧାରେ ନାମ ହେଲୁ	।
ପତେପାନେ ବୋଲଇ	। ଜଗନ୍ନାଥ କିମ୍ପା ହେଉ	।
କିମ୍ପା ବୋଲଇ ଅବିଚାର	। କୃପାଜଳଧି ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ	।
କିମ୍ପା ତୋ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନାମ	। କିମ୍ପା ବୋଲଇ ଦାରୁବ୍ରତ	।
କେମନ୍ତେ ନାମ ଦଇତ୍ୟାସ	। କିମ୍ପା ତୋ ନାମ ଜାଲରେ	।
ଭବତରଙ୍ଗ କିମ୍ପା ନାମ	। କିମ୍ପା ବୋଲଇ ପରବ୍ରତ	।
ସବୁଷୋଭିତ ତୁ ବୋଲଇ	। ବନମାଳୀ ନାମକୁ ଦନ୍ତ	।
କିମ୍ପା ତୋ ନାମ ଦୟାନିଧି	। ଶ୍ରୀବତ୍ସ ନାମ ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି	।
ଅରୁଣବ୍ରତ ତୁ ବୋଲଇ	। କିରୁପେ ଏବେ ନାମ ବନ୍ତ	।
ତୁ ପୁଣ୍ୟରୂପ ଶୂନ୍ୟ ଦେବ	। କିମର୍ଥେ ଏବେ ନାମ ବନ୍ତ	।
ରୂପ ଯେତେବେଳେ ନାମ ହୋଇ	। ଅରୂପ ନାମେ ଆଉ ନାହିଁ	।
ଅକ୍ଷୁନ୍ନ ପିରେ ଦେଇ କର	। ବୋଲଇ କହ ଉତ୍ତର	।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଅକ୍ଷୁନ୍ନ ଭକ୍ତି ଶୁଣି କଣ୍ଠେ	। କହନ୍ତି ହୋମଳ ବଚନେ	।
ଶୁଣି ଅକ୍ଷୁନ୍ନ ମନ ଦେଇ	। କହୁବା ନାମ ତରୁ ଫେର	।
ମହା ନ୍ୟାୟରେ ଟି ବିଶ୍ରାମ	। ସେଠାରେ କାହିଁ ଅଛି ନାମ	।
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାସୀ	। ଶୁଣି ଅକ୍ଷୁନ୍ନ ମନନେ	।
ଯେଣୁ ତୁ ଭବତ ମୋହର	। ତେଣୁ କହୁଛନ୍ତି ତରୁସାର	।
ବେଢ଼ାରେ ମୋର ନାମ ନାହିଁ	। ଏକା ମୁଁ ମହାଶୂନ୍ୟ ଥାଇ	।
ବିରାଟ ରୂପେ ଥିଲି ମୁହଁ	। ମୋ ବିନୁ ଅନ କେହି ନାହିଁ	।
ମୋ ମନେ ହେତୁ ପ୍ରସବଲ	। ନିଶ୍ଚୟ ଏ ସ୍ଵର୍ଗ ନାଶ ଗଲ	।
ଏମନ୍ତ ମନେ ବିରୁଦ୍ଧ	। ଶୂନ୍ୟରୁ ବିଦ୍ୟା ଗୁଡ଼ିଦେଲି	।

ସେ ବିଦ୍ଵାଂସର ନେତ୍ର ଶୁଭିଳ ଯଦା ରୂପ ଧୂମ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ ହେଲ ।
 ଧୂମ୍ର ବର୍ଣ୍ଣରୁ ହେଲ ଶକ୍ତି । କ୍ରେତୁ ଓ କାର ଜନ୍ମନ୍ତି ।
 ଓଁ କାରୁ ହିବାଜ ଜନ୍ମନ୍ତି । ହିବାଜ ନାମ ଜାତ ହେଲ ।
 ନାମରୁ ବହୁ ବିଷ୍ଣୁ ଜାତ । ନାମରୁ ଜଗତ ସମ୍ପାଦ ।
 ଛପନ କୋଟି ଜୀବ ଯେତେ । ନାମରେ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।
 ରାମ ଅକ୍ଷର ଗୁରୁ ହୋଇ । ହର ଅକ୍ଷର ଶିଷ୍ୟ ତହିଁ ।
 କୃଷ୍ଣ ଅକ୍ଷର ଜଗନ୍ନାଥ । ସମନ୍ତେ ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ମତ ।
 ନାମ ସେ ଜଳ ସ୍ଥଳ ଚର । ପାଷାଣ ମୃତ୍ତିକା ସ୍ଥାବର ।
 ନାମ ନ ଥିବା ଠାବ ନାହିଁ । ନାମ ସେ ସବଂଠାରେ ଗ୍ରାସ୍ତ୍ରୀ ।
 ରାକ୍ଷସ ସବଂ ଘଟେ ନାମ । ନାମ ଛାଡ଼ିଲେ ଦେହ ଶୂନ୍ୟ ।
 ନାମ ଛାଡ଼ିଲେ ପ୍ରାଣ ଚଳ । ଏ ଦେହ ସ୍ଥଳିତ ହୋଇଲ ।
 ଶୂନ୍ୟ ଅର୍ଚ୍ଚନ ମନ ଦେଇ । ବହୁଲ ନାମ ତତ୍ତ୍ଵ ଫେଲ ।
 ଏହା ତୁ ମନେ ହେତୁ କର । ନାମକୁ ଘେନି ବେଗେ ଡର ।
 ସ୍ଥଳନେ ନାମବନ୍ଧୁ ଜପ । ଜପିଲେ ଯିବା ମହା ପାପ ।
 କଦଳ ବଳରାମ ଦାସ । ବିରାଟ ଗୀତା ମହା ରସ ।
 ଭକ୍ତ ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ବସ୍ତୁସିଦ୍ଧ୍ୟାଂ ପରମ-
 ହଂସ୍ୟାଂ ହୃଦୟାୟାଂ ଶ୍ରୀ ହର-ଅର୍ଚ୍ଚନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ

ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ

—୦—

ବିଚାର ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଚ୍ଚନ ଉବାଚ

ଅର୍ଚ୍ଚନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ । ନାମର ତତ୍ତ୍ଵ କହ ଫେଲ ।
 ଅରୂପ ବ୍ରହ୍ମ ତୁ ଗୋଲଭୁ । ଏତେକ ନାମ କିମ୍ପା ବହୁ ।
 ଏମନ୍ତ ଅଜ୍ଞା ମୋତେ ହେଉ । କେମନ୍ତେ ଏତେ ନାମ ବହୁ ।
 ଏ ଜ୍ଞାନ କହ ଫେଡ଼ି କର । ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଦରଦାସ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବାଚ୍ୟେ ଭଗବାନ । ଇହନ୍ତି ନାମ ତ୍ରେ ଜ୍ଞାନ ।
 ଅର୍ଜୁନ ନାମ ମୋର ଯେତେ । ଭବତ ଦେଲେ ତୋଷଣତ୍ତେ ।
 ଭବତ ମୋର ପିତା ହୋଇ । ସକଳ ନାମ ଛନ୍ତି ଦେଇ ।
 ପିତା ମାତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତ କାଳେ । ଭବ କନ୍ତେ ଯୁଗ ଶ୍ରେଣେ ।
 ଭବରୁ ଜାତ ହେଲି ମୁହିଁ । ଏଣୁ ବୋଲଇ ଭବଗ୍ରାସ୍ତା ।
 ଯେଣୁ ଭବରୁ ହେଲି ଜନ୍ମ । ତେଣୁ ମୋ ଭବଗ୍ରାସ୍ତା ନାମ ।
 ମାତା ପଦୁକୁ ସିନ୍ଧୁ କହୁ । ସେ ଯିଲୁ ମୋର ବାସ ହୋଇ ।
 ସେ କୃପାସିନ୍ଧୁ ମୋର ସ୍ଥାନ । ଏଣୁ ମୋ କୃପାସିନ୍ଧୁ ନାମ ।
 ଯେଣୁ ମୁଁ ନର କଳେବର । ନାରାୟଣ ନାମ ମୋହର ।
 ମାତାର ପଦୁ ମୋର ବାସ । ରଜରୁ ହୋଇଲି ପ୍ରକାଶ ।
 ରଜ ଯେ ମାତ ପଦୁ ଥାଇ । ସେ ରଜେ ବାସି ଯେ ପଶଇ ।
 ସେ ରଜ ବନ୍ଧୁ ଯାୟୁ ହୋଇ । ଅତି ଯତନେ ସମ୍ଭାଳଇ ।
 ଭବତ ବନ୍ଧୁ ମୋର ନାମ । ତେଣୁ ହୋଇଲି ହେ ଅର୍ଜୁନ ।
 ମାତର ପଦୁ ପୃଷ୍ଠିଥାଇ । ତହିଁ ପିତା ବାସି ପଡ଼ଇ ।
 ରଜ ବାସିର ମଧ୍ୟେ ମୁହିଁ । ପବନ ଅଗ୍ନି ରୂପେ ଥାଇ ।
 ଏମନ୍ତେ ପ୍ରକାଶଇ କାୟେ । ଶରୀର ସବସକ୍ତି ହୋଏ ।
 ଭବତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଇ । ଅଧାର ତାଳୁକାରେ ଶାର ।
 ମାତା ପିତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତ କାଳେ । ବାସି ପଡ଼ଇ ତାଳୁକାରେ ।
 ସେ ମକରନ୍ଦ ପାନ କରି । ମୁକୁନ୍ଦ ନାମ ମୁଁ କହିଲି ।
 ବିନ୍ଦୁରେ ଯହୁଁ ଅତିଯାତ । ଗୋବିନ୍ଦ ନାମ ମୋ ସମ୍ଭୁତ ।
 ଜଳ ବୋଲିଣ ଦେହ ପ୍ରାଣ । ପବନ ବୋଲି ହୋ ଅର୍ଜୁନ ।
 ପବନେ ନାମ ଗୁନ୍ତା ହୋଇ । ଏଣୁ ବନମାଳୀ ବୋଲଇ ।
 ଯେ ଅପଞ୍ଚ ଜାତ ହେଲି । ଏଣୁ କୃଷ୍ଣ ମୁଁ ବୋଲିଲି ।
 ରଜ ରୂପରେ ଜାତ ହୋଇ । ବାସି ରୂପରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ।

ରଜରେ ଗାର୍ବ ଜାତ ହେଲ	। ରାମ ନାମଟି ବୋଲଇଲ	।
ମାତାର ପଦେ ରଜ ଥାଇ	। ଗାର୍ବଟି ରାଧା ରୂପେ ଯାଇ	।
ନିତ୍ୟ ଅଂଶଟି ମୋର ସେହୁ	। ରାଧିକା ନାମ ମୁଁ ବୋଲଇ	।
ମାତାର ଗର୍ଭେ ଗୋପ୍ୟ ହେଲି	। ବାଳୁତ ରୂପେ ମୁଁ ରହିଲି	।
ଏଣୁ ତେ ପାଳ ମୋର ନାମ	। ଏହି ଗୁପ୍ତ କଥା ଜାଣି	।
ଜ୍ୟୋତି ରୂପରେ ମୋର ଦେହ	। ଏଣୁ ଅନନ୍ତ ନାମ ବହୁ	।
ଜଗତ ବୋଲିଟି ଶରୀର	। ଶରୀରୁ ଜଗତ ସଂସାର	।
ଯେନିରୁ ଯହୁଁ ଜାତ ହେଲି	। ବାଳୁତ ରୂପେ ମୁଁ ବହୁଲି	।
ଜଗତ ଶରୀର ଅଟଇ	। ପବନ ପାତି ତହିଁ ଥାଇ	।
ଏଣୁ କୁରତପତ ନାମ	। ତୋ ଅଗେ ବହୁଲି ଅର୍ଜୁନ	।
ପତିତ ଶୁକ ଶ୍ରେଣ ହେଲ	। ପବନ ତହିଁରେ ମିଶିଲ	।
ପତିତ ପାବନ ସେ ନାମ	। ତେଣୁଟି ହୋଇଲ ଅର୍ଜୁନ	।
ଦିକ୍ଷୁଟ ବାଳିକାର କ୍ରୁଦ	। ମଧ୍ୟରେ ବହେ ଶିଶୁପାଦ	।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମଟି ମୋହର	। ଏଣୁ ହୋଇଲ ସେ ବିହାର	।
ଏରୂପେ ମୋର ନାମ ଯେତେ	। ଭବତ ଦେଲେ ତୋଷଣହେ	।
କଳା ଡୋଳାଟି ଏ ରାଜାର	। ନୀଳ ଡୋଳାଟି ଏହି ଗୁର	।
ଗୁରୁ ମଧ୍ୟରେ ବିଦୁ ଯେହୁ	। ସଅ ଅକ୍ଷର ଅଟେ ସେହୁ	।
ନାମର ଯନ୍ତ୍ର ଏହି ସ୍ଥାନ	। ଅର୍ଜୁନ ଭଲ କର ଚିନ୍ତା	।
ଭବତ ମୋର ପିତା ହୋଇ	। ମୋ ନାମ ଜଗତେ କହଇ	।
ଭବତ ପିତା ମୋ ଅଟନ୍ତି	। ସେ ମୋତେ ନାମ ଦେଇଛନ୍ତି	।
ନାମ ଥିଲୁ ଦେହ ଅଛି	। ନାମଟି ଜଗତେ ପରିଚିତ	।
ନାମ ଶୁଣିଲେ ପିଣ୍ଡ ଗଲ	। ନାମଟି ବିରାଟେ ମିଶିଲ	।
ନାମଟି ସଂସାରର ସାର	। ନାମ ବ୍ୟତୀତ ନାହିଁ ପାର	।
ନାମକୁ ହୃଦେ କର ଦୃଢ଼	। ଯୋନି ମାର୍ଗରେ ହେ ନ ରୁଡ଼	।
ଯୋନିକି ଭବଜଳ ବହୁ	। ତହିଁ ରୁଡ଼ିଲେ ସ୍ଥଳ ନାହିଁ	।

ବହୁଳ ଚଳସମ ଦାସ । ବିରାଟ ଗୀତା ମହାରସ ।
 ସୁଜନେ ଏହି ତରୁ ଦେନ । ତରୁ ଚିହ୍ନିଲେ ମହା ପୁଣ୍ୟ ।
 ରତ ଶ୍ରୀ-ବିରାଟଗୀତାୟାଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ବସ୍ତାସିକ୍ୟାଂ
 ଶ୍ରୀହରି-ଅର୍ଚ୍ଚନ ସମ୍ପାଦେ ନାମ ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଚ୍ଚନ ଭବାଚ

ପୁଣି ଅର୍ଚ୍ଚନ ପରୁଇଇ । ସଂଶୟ ମନରେ ତ ପାର ।
 ହେ କୃଷ୍ଣ ଭବତ ଦୟାଳୁ । ଏମନ୍ତ ଅଜ୍ଞାନ କିମା କଲୁ ।
 ବୋଇଲୁ ଯେ ନିମ ଗର୍ବ ଗଲେ । ଅଳ୍ପ ଅଧିକ ହୋନ୍ତି ଭଲେ ।
 ଯେବେ ନ ଯିବା ଯୋନିମାଗେ । ଜଗତ ହେମନ୍ତେ ସୁଜବେ ।
 ଚିତ୍ତେ ସଂଶୟ ମୋର କଲୁ । ଏ କଥା କହ ବନମାଳୀ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ପୁଣି ଅର୍ଚ୍ଚନ ମନ ଦେଇ । ଗୁପ୍ତ ଜ୍ଞାନ ଏ ବୋଇଲୁ ।
 ଯେଣୁ ତୁ ମୋହର ବିଶ୍ଵାସ । ତୋ ଅଗେ କରବି ପ୍ରକାଶ ।
 ଅନକୁ ନ କହିବୁ ତୁହି । ମୋ ପାଦ ପଦ୍ମ ଧାଅ କୁଣ୍ଡଳି ।
 ଘଟରେ ଜଳ ପୂରି ଥାଇ । କିପ୍ରକାରେ କୁହୁ ମାତ୍ର ହୋଇ ।
 ଶରୀର କୁମ୍ଭ ବୋଲି ଜାଣି । ବାଜିଛି ଜଳ ପରିମାଣି ।
 ଶରୀରୁ ଜଳ ଗଳିଯାଇ । ଶରୀର ନିର୍ବଳ ହୁଅଇ ।
 ଜଳ ବିସ୍ତାନେ ବ୍ୟାଧି ଗ୍ରାସେ । ବ୍ୟାଧି ଗ୍ରାସିଲେ ଅସ୍ଥା ନାଶେ ।
 ଏମନ୍ତେ ହୁଅଇ ସେ ଶୟେ । ଏଣୁଟି ଅଳ୍ପ ବୁଦ୍ଧି କହେ ।
 ପୁଣି ଅର୍ଚ୍ଚନ ପରୁଇଇ । ମୋ ଚିତ୍ତେ ସଂଶୟ ରହଇ ।
 ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରଭୁଷ ବେନି ହୋଇ । ସେ ପୁଣି ଜଗତ ସୁଜବେ ।
 ଏ କଥା ଯେବେ ନାସ୍ତି ହେବ । ସଂସାର ହେମନ୍ତେ ହୋଇବ ।

ଏ କଥା କହ ଦକ୍ଷିଣୀର	। ନମସ୍ତେ ମୁକୁନ୍ଦ ମୁଖର ।
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଭୋଷ ମନେ	। ଭୋଗେ କହିବା ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନେ ।
ଉପନ କୋଟି ଜୀବ ପେତେ	। ସର୍ଜନା ହୁଅନ୍ତି ଜଗତେ ।
ପ୍ରତିଦିନରେ ଯୁକ୍ତ ହେଲେ	। ଏ ଜୀବ ନାଶ ଯାଇ ଭଲେ ।
ଏଥିକି ପୁଣି ପ୍ରତିକାର	। କହିବା ଶୁଣ ମହାବୀର ।
ପଦ୍ମାକ୍ଷ ପଦ୍ମ ଗୁଣ୍ଡିଧର	। ସେ ଦିନ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଦାନ ଦେବ ।
ସେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ପଦ୍ମରେ	। ମୁହୂର୍ତ୍ତ ହୁଅଇ ସବୁବେଳେ ।
ତହିଁରୁ ପୁରୁଷ ହୁଅଇ	। ଏମନ୍ତେ ଜଗତ ସୁଜଇ ।
ଏଥିରେ ଅଛି ପୁଣି ଭେଦ	। କହିବା ଶୁଣ ତତ୍ତ୍ୱବୋଧ ।
ପଦ୍ମ ମଧ୍ୟ ଯେ କିନ୍ତୁ ପଡ଼େ	। ପୁରୁଷ ରୂପକୁ ସେ ଧରେ ।
ଯେବେ ପଡ଼ଇ ପାଣ୍ଡୁତାରେ	। ପ୍ରାଣ ହୁଅଇ ତତକାଳେ ।
ପାଣ୍ଡୁତା ପଦ୍ମ ଦୁଇଠାରେ	। ବୀର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ସେ କାଳରେ ।
ତହିଁରୁ ବେନୀ ଜାତ ହୋଇ	। ପ୍ରାଣ ପୁରୁଷ ସେ ବୋଲଇ ।
ଯେବେ ପଡ଼ଇ ପଦ୍ମେ ଏକ	। ସେ ହୁଏ ବେନୀ ଯେ ପୋଷକ ।
ବେନୀ ପୁରୁଷ ବୋଲି ଜାଣ	। ନିର୍ବିୟ କହିଲି ଅର୍ଜୁନ ।
ଯେତେବେଳେ ପରାକା ହୁଅଇ	। ପବନ ଯେତେ ବର ହୋଇ ।
ଏତେକ ମୂର୍ତ୍ତି ସେହୁ ଧରେ	। ଦୁହିତା ହୁଏ ପାଣ୍ଡୁତାରେ ।
ତାହାଣି ପୂଜା ବହୁଥିଲେ	। ଏମନ୍ତେ କେଲେ ରତ କଲେ ।
ସେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନି ଜଳଯାଇ	। ପଦ୍ମରେ ଅଞ୍ଜନ ରହଇ ।
ବାମ ନାସିକା ବହୁଥିଲେ	। ଏମନ୍ତେ କେଲେ ରତ କଲେ ।
ସେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ହୁଅଇ ପୁରୁଷ	। ଅନ୍ୟ କେଲେ ଯାଇ ନାଶ ।
ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ	। ସଂଶୟ ମଣିଲି ମୁହଁ ।
ବାମ ତାହଣି ନାସା ବାଇ	। ଏଥିରେ ଭେଦ କହ ଫେଇ ।
ତାହାଣି କୁମ୍ଭା ଜଳଗନ୍ଧ	। ବାମରେ ସମ୍ବୃତ ହୋଇଲ ।
ଏ ଅର୍ଥ କହ ଭଗବାନ	। ନମଇଁ ତୁମ୍ଭେ ଚରଣ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବାଚ୍ୟେ ଭଗବାନ । କହନ୍ତି ଯେଉଁ ଗୁପ୍ତ ଜ୍ଞାନ ।
 ଛାନ୍ଦନ କୋଟି ଜୀବ ଯେତେ । କାମରେ ଜଡ଼ିତ ସମସ୍ତେ ।
 ଦବସ ସେ ଲଂଘିତ ହୋଇ । ବନ୍ଦିଣ ରାଜ ମିଶି ହୋଇ ।
 ପୁରୁଷ ଅବର ଯୁବତୀ । ସମସ୍ତେ ହୋନ୍ତି ରଜୋବତୀ ।
 ଘଡ଼ିବେ ନାମ ଯେ ଗୋଟିଏ । ଉଦୟଠାରୁ ଅସ୍ତ ଯାଏ ।
 ଖୋଲ ଘଡ଼ିବେ ଖୋଲାକା । ବନ୍ଦିଣ ମିଶି ରାଜ ସାର ।
 ବନ୍ଦିଣ ନାମ ସେ ଲାଗିବ । ରାଜ ଦବସ ନାମ ସାର ।
 ଏକ ଘଡ଼ିବେ ଏକ ନାମ । ମହାମନ୍ତ୍ରଟି ଏହି ଜାଣ ।
 ରାଧା ଅକ୍ଷର ପ୍ରିୟ କହ । ମଅଟି ପୁରୁଷ ଅଟଇ ।
 କୁ ଅକ୍ଷର ଟି ପୁଂସ ହେଲ । ଶୁଣ ଯେ ପ୍ରିୟ ବୋଲଇଲ ।
 ହ ଶର ପ୍ରିୟ ବୋଲି କହ । ରେ ଶର ପୁରୁଷ ବୋଲଇ ।
 ପୁରୁଷ ଅବର ଯୁବତୀ । ସମସ୍ତେ ହୋନ୍ତି ରଜୋବତୀ ।
 ଚତୁର୍ଥ ବେଳ ଦବସର । ଚତୁର୍ଥ ବେଳ ଯେ ରାଜର ।
 ଏମନ୍ତ ଅକ୍ଷ ବେଳ ଯାଏ । ଏ ଜୀବ ରଜୋବତୀ ହୁଏ ।
 ସ୍ଥାବର ଜାତି ଯେ ପତିଙ୍ଗ । ଏମନ୍ତ ବେଳେ ହୋନ୍ତି ଯୋଗ ।
 ବାମ ନାସିକା ଯେବେ ବହୁ । ରଜୋବତୀ ସେ ବୋଲି କହ ।
 ଏଥୁ କାରଣ ବୁଝି ଯେବେ । ରତି କରନ୍ତି ସମସ୍ତେବେ ।
 ଯେ ଦିନେ ପଦ୍ମ ଫୁଟିଥିବ । ତାହା ବୁଝିଣ ଯୁଗ ହେବ ।
 ଏ ଭାବେ ରତି କରେ ଯେବେ । ବୃଷ ଅକ୍ଷର ଉଠେ ତେବେ ।
 ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ନାଶଯାଇ । ଏଣୁ ଅଳ୍ପ ଅୟୁଷ ହୋଇ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଲିଲେ ଗୋସାଇଁ । ମନୁ ମୋ ଭ୍ରାତୃ ପିତୃ ନାହିଁ ।
 ଏମନ୍ତ ଭାବେ ଯେତେ କଲେ । ଅୟୁଷ ବୁଝି ହୁଏ କଲେ ।
 ଭୋଜନ ପାନ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ସ୍ନାନ ଭୋଜନେ ଭେଦ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ସ୍ନାନ ମାର୍ଜନେ ଭେଦାଭେଦ । ଏ କଥା କହ ହେ ଗୋବିନ୍ଦ ।

ବିରାଟ ଗୀତା

ଶ୍ରୀ ଭରବାନୁବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି କଣ୍ଠେ । କହନ୍ତି କୋମଳ ବଚନେ ॥
ସାଧ ବାରିଣୀ କହୁଦେବା । ତୋ ମନ୍ତ୍ର ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବା ।
ରବିବାରରେ ସ୍ନାନ କର । ସୋମରେ ସ୍ନାନ ଯେ ନ କର ।
ମଙ୍ଗଳବାରରେ ସ୍ନାନ କର । ବୁଧରେ ସ୍ନାନ ପବିତ୍ରର ।
ବୁଧସ୍ପତିରେ କର ସ୍ନାନ । ଶୁକ୍ଳରେ ତା କର ବର୍ଜନ ।
ଶନିରେ କର ନାସ୍ତି ଜଳ । ଶିଘ୍ରରେ ନ ପଶିବ କାଳ ।
ବାମ ନାସିକା ବହୁଧର । ଦ୍ଵାନ ଭୋଜନ ନ କରିବ ।
ତାହାଣ ପୂଜା ବହୁଧର । ସ୍ନାନ ଭୋଜନ ତେତେବେଳେ ।
ଶୟନ ମାର୍ଗ କହୁଦେବା । ତୋ ମନ୍ତ୍ର ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବା ।
ଅନ୍ୟ ନିଶିରେ ନ ଶୋଇବ । ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଜାତ୍ୟୁବ ।
ଏମନ୍ତ ଶୟନ ଭୋଜନ । ଏ ଭାବେ ରତି ରେ ପୁଣି ।
ଗୃହୀ ସ୍ଵଭବ ଧର୍ମ ଏହି । ଏ ମାର୍ଗେ ଚଳ ବାର ଭୁକ୍ତି ।
ଏ ଭାବେ ଥିଲେ ହେ ଅର୍ଜୁନ । କାଳକୁ ଭୟ ନାହିଁ ପୁଣି ।
ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ । ସୁଜନେ ଏହି ଭାବେ ରସ ।
ରତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟଗୀତାୟାଂ ବୟାସିତ୍ୟାଂ ପରମହଂସ୍ୟାଂ ସଂହୃତାୟାଂ

ଶ୍ରୀ ହର-ଅର୍ଜୁନ ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ କଥନେ ନାମ

ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଭବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବିନୟ ଭାବରେ । ପଡ଼ଇ ଗୋବିନ୍ଦ ପୟରେ ॥
ହେ ବିଶେଷ୍ଠର ନାରାୟଣ । ଅନାଦି ପରମ କାରଣ ॥
କଥାଏ ପଡ଼ଇ ମୋ ମନେ । କହୁବା ହେଉ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନେ ॥
ବଡ଼ ଦେଉଳ କେ ଅଟଇ । କାହାକୁ ନୀଳଚନ୍ଦ୍ର କହୁ ॥

କଳିମୁଖି ଯେ ଉଦ୍‌ବିଚ୍ଛନ୍ନ	କେ କେଉଁଠାରେ ଯଦୁପତି
ଅଠରନଳା କା'କୁ କହୁ	ବଡ଼ ଦାଣ୍ଡି କେ ବୋଲଇ
ଜଗମେ ଘନ ଘର କେହୁ	କହୁବା ହେଉ ମହାବାହୁ
ମଣୋହ୍ର ସ୍ଥାନ ଯେ ଅଟଇ	ସ୍ୱେଷାଇଶାଳ କେ ବୋଲଇ
କାହାକୁ କହୁ ସିଂହାସନ	ଚନ୍ଦନ ଅଳେ କେ ପୁଣି
କାହାକୁ ସିଂହଦ୍ୱାର କହୁ	ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦିଦୋଷ କେ ବୋଲଇ
ଗୋଲ ଚକଟି କେହୁ ପୁଣି	ସେ କଥା କହ ନାରାୟଣ
ତୁଳସୀ ଚଉରରେ ପୁଣି	ଗୁର ଦେବଙ୍କ କେଉଁ ସ୍ଥାନ
କାହାକୁ କହୁ ଗୁରବଟ	କେବଣ ଠାରେ ଗୁର ମଠ
ପାତାଳ ବୋଲି ଏ କେ ପୁଣି	କାହାକୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ବୋଲି ଜାଣି
ସ୍ୱର୍ଗ ଦେ ଲିଖି କାକୁ କହୁ	ଏ କଥା କହ ଭ୍ରାତୃପୁତ୍ର
କାହାକୁ ବୋଲି ଯାଜପୁର	ବ୍ରହ୍ମାର କେବଣ ନରେ
କପିଳାସଟି କେ ବୋଲଇ	ବୈକୁଣ୍ଠପୁର କା'କୁ କହୁ
କାହାକୁ ବୋଲି ଗୋଲହାଟ	କେଉଁଠାରେ ଲୋଚୟୁଟ
କଉଁର ପାଟଣାଟି କେହୁ	ଏ କଥା କହ ମହାବାହୁ । ୨୮
ସାବିତାରଳ ସ୍ଥାନ କାହିଁ	ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣିକ କେ ବୋଲଇ
ପୂର୍ବ ଦିଗଟି କେହୁ ପୁଣି	ପଶ୍ଚିମ କେହୁ ଯେ ପ୍ରମାଣ
ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗ କେ ହୋଇଲ	ଉତ୍ତର କେହୁ ବୋଲଇଲ
ଏବେ ହୋ ଗୁରୁଦେବ କାହିଁ	ଅଜ୍ଞା କର ହେ ଭ୍ରାତୃପୁତ୍ର
ଦିବସ କହାକୁଟି କହୁ	ରାତ୍ର ବୋଲିଣ କେ ଅଟଇ
ଜଙ୍ଗା ଯନ୍ତ୍ରନା ନଦୀ କାହିଁ	ଦିବେଶୀ କେହୁ ଯେ ବୋଲଇ
ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର କହ ଫେର	ଶୁଣିଲେ ନିନ୍ଦିତ ମୁହିଁ

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟେ ଚନ୍ଦ୍ରଧର	ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣି ଭକ୍ତ ସାର
ବଡ଼ ଦେଉଳ ବୋଲି ଯାହା	ନିଶ୍ଚୟ ଏ ତୋହର କାୟା

ନଦି ଘୋଷଟି ଯାହା କହୁ	। ଅର୍ଜୁନ ତୋହର ଏ ଦେହା ।
ଅଶୁରୁ କଟିପା ଏ ପୁଣି	। ଏ ତନି ଚକ ହେ ଅର୍ଜୁନ ।
ନାଭି ହୃଦୟ କଣ୍ଠ ଘେନି	। ଏ ତନି ଅଟଇ ଯେ ପୁଣି ।
ହସ୍ତ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ ଶୁଭ ଯାଏ	। ସେ ପୁଣି ଅଷ୍ଟ ଚକ ହୁଏ ।
ଅବର ଚକଟି କପାଳ	। ଏମନ୍ତ ହୋଇଲା ଏ ଶୋଳ ।
ଶୋଳ ଚକଟି ଏ ପ୍ରମାଣ	। ତୋ ଅଗେ କହିଲି ଅର୍ଜୁନ ।
ବଡ଼ଦାଣ୍ଡଟି ଯାହା କହୁ	। ଅର୍ଜୁନ ତୋର ମୁଖ ସେହୁ ।
ବାଇଶ ପାଞ୍ଚଟି ପୁଣି	। କଣ୍ଠ ତଳକୁ ହେ ଅର୍ଜୁନ ।
ଅଠର ନଳା ଯାହା କହୁ	। ତୋହର ଚଳା ସେ ଅଟଇ ।
ତୁଳସୀ ଚଉପା ଯେ ପୁଣି	। କଣ୍ଠ ତଳକୁ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ।
ଗୁହ୍ୟକୁ ଯାଜପର କହୁ	। ନାଭିଟି ବ୍ରହ୍ମସ୍ପର ହୋଇ । ୪୦ ।
ହୃଦୟ ଅଟେ ବିଷ୍ଣୁସ୍ପର	। କଣ୍ଠ କପିଳାସ ଉପର ।
ବୈକୁଣ୍ଠସ୍ପର ମୁଖ ହୋଇ	। ତାଳୁକୁ ପୂର୍ବଦ୍ଵାର କହୁ ।
ତାଳୁକୁ କହୁ ନେତ୍ର ବାନା	। କପୋଳ କର୍ଜୁର ପାତଣୀ ।
କପୋଳ ଉପରେ ଯେହୁ	। ଗୋଲହାଟଟି ରୁହେ ସେହୁ ।
ନାମିକା ବେନି ପ୍ରତାପେହୁ	। ବେନି ଅଲଟ ବେଲି କହୁ ।
ତନି ଅଟଇ ତନି ମୂର୍ତ୍ତି -	। ତୋହର ଚକ୍ଷୁରେ ଅଛନ୍ତି ।
ଗରୁଡ଼ ପ୍ରମୁ ମନ ହୋଇ	। ମଣୋହର କୋଠା ନାସା କହୁ ।
ତାଳୁକୁ ପୂର୍ବଦ୍ଵାର କହୁ	। ନାସାଟି ପଶ୍ଚିମ ଅଟଇ ।
ବାମକର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତର ଜାଣ	। ଡାହାଣ କର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଦକ୍ଷିଣ ।
ଗୁରୁ ମଠକ ନାମ ଶୁଣ	। ଚତୁର୍ଥ ମଠ ମୁଖ ପୁଣି । ୪୧ ।
ଏମନ୍ତେ ହେଲା ମଠ ଗୁରୁ	। ତୋ ଅଗେ କହିଲି ବିପ୍ରାର ।
ଗୁରୁ ମେଘଙ୍କ ସ୍ଥାନମାନ	। ତୋ ଅଗେ କହିବା ଅର୍ଜୁନ ।
ଅବର୍ଜି ମେଘ ତାଳୁ କହୁ	। ଚକ୍ଷୁଟି ସମ୍ବୃତ୍ତି ବୋଲଇ ।
ପୃଷ୍ଠର ନାସା ତୋ ପ୍ରମାଣ	। ମୁଖ ତୋ ଅଟେ ଦ୍ରୋଣି କାଣ ।

ଏହାକୁ ଚାରି ମେଘ କହୁ	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ
କହବା ଏବେ ଚାରିବଟ	। ଶୁଣ ତୁ ସୁଧର୍ଷ୍ଣ କଳିଷ୍ଠ
ତାହାକୁ କହୁ କଲବଟ	। ବାଞ୍ଛାବଟଟି ତମୁ ଶେଷ
ଦେବ ନାଶନ ବଟ ନାସା	। ବଂଶୀବଟର ମୁଖ ବସା
ଏମନ୍ତେ ଚାରିବଟ ହେଲା	। ଶୁଣ ତୁ କୁନ୍ତୀଦେବୀ କଲା
ସାତବାରଙ୍କ ସ୍ଥାନମାନ	। ଫେଡ଼ି କହବା ଦୋ ଅର୍ଜୁନ
ତାହାଣ ନାସା ରବିବାର	। ବାମ ନାସିକା ସୋମବାର
ମଙ୍ଗଳ ତାହାଣଟି ତମୁ	। ରୁଧିରାର ଯେ ବାମତମୁ
ବାମକର୍ଣ୍ଣଟି ଶୁକ୍ରବାର	। ତାହାଣ କର୍ଣ୍ଣ ଶନିବାର
ଗୁରୁବାରଟି କିହୁ କହୁ	। ଏମନ୍ତେ ସାତବାର ଏହି
ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ନଦୀ ଦୁଇ	। ହିରଣ୍ୟା ଅତି ଦେବା କହୁ
ସୁମୁନା ବାମନାସା ବାୟୁ	। ଦକ୍ଷିଣ ପୃଥ୍ବୀ ଗଙ୍ଗା ହୋଇ
ଏଥୁ ମଧ୍ୟରେ ସରସ୍ବତୀ	। ଏମନ୍ତେ ହିମ୍ବନଦୀ ସ୍ଥିତି
ଚାରି ବେଦନ୍ତି କହୁଦେବା	। ତୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବା
ମୁଖ ଯେ ଗବଦେବ ସ୍ଥାନ	। ନାସାଟି ସାମବେଦ ଜାଣ
ତମ୍ଭରେ ଯଜୁର୍ବେଦ ବସେ	। ଅଥର୍ବ ବେଦ କର୍ଣ୍ଣ ଦେଶେ
ଶିଶୁବେଦଟି ଶନେୟ ଥାଇ	। ଏମନ୍ତେ ପାଞ୍ଚ ବେଦ କହୁ
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଯେତେ ବିସ୍ତମତ	। ପିଣ୍ଡରେ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ
ପିଣ୍ଡ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଏକମତ	। ତୋ ଅଗେ କହୁଦେଲି ତତ୍ତ୍ୱ
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ରୁଡ଼ିଣ ନ ମର	। ଏ ପିଣ୍ଡେ ସବୁ ହେତୁକର
ବିରାଟ ଗୀତାମାନ କହୁ	। ଗୁପ୍ତତ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଏହି
କହଇ କଳରାମ ଦାସ	। ସୁଜନ ପାତେ ମୋର ଅଣ

ଭକ୍ତ ଶ୍ରୀ ବିରାଟଗୀତାୟାଂ ବିୟାସିକ୍ୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ

ସଂହତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ପିଣ୍ଡବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ

କଥନେ ନାମ ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅକ୍ତୁନ ଭବାଚ

ଅକ୍ତୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ । ଅକ୍ତର ଭେଦ ଦିଅ କହୁ ।
 ଅକ୍ତମାନଙ୍କର ଭେଦ । ଫେଡ଼ କହୁବ ହେ ଗୋବିନ୍ଦ ।
 ପ୍ରଥମେ ହେଲ କେତେ କ୍ଷର । ତତ୍ତ୍ୱ ହୋଇଲ କେତେ କ୍ଷର ।
 ତହିଁ ଉତ୍ତରୁ କେ ହୋଇଛି । ଫେଡ଼ କହୁବ ହେ ଶ୍ରୀ-ପୁ ।
 ଅକ୍ତର ଭେଦ କହୁ ଦେବ । ମୋ ମନୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଫେଡ଼ବ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବଚ

ଅକ୍ତୁନ ବାକ୍ୟେ ଭଗବାନ । ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ଅକ୍ତୁନ ।
 ଶିବରୁ ଶରୁଛି ଜଗତ । ଗୌରନ ଅକ୍ତର ଯେ ସୁକ୍ତ ।
 କହୁବା ଗୌରନ ଶବ୍ଦ । ମନରେ ନ କର ବିଷାଦ ।
 ସିଦ୍ଧ ଶବ୍ଦଟି ଶୂନ୍ୟ ହିଁ । କି ଶବ୍ଦଟି ଧୀରେ କହୁ ।
 ରଥ ଶବ୍ଦ ନିତ୍ୟେ ଅଛି । ପୁର ଶବ୍ଦ ନେଉଅଛି ।
 ଅଶି ଶବ୍ଦ ନିତ୍ୟେ ଅଛି । ଅଥ ଶବ୍ଦ ଅସୁଅଛି ।
 ଇ ଶବ୍ଦଟି ଘରେ ସାର । ଈଟି ଯେ ଅଟଇ ଈଶ୍ୱର ।
 ଉ ଶବ୍ଦ ଉଦ୍ଭିଅଛି । ଉଲଟ ଶବ୍ଦ କହୁଛି ।
 ଋଶ ଶବ୍ଦ ଏକବ୍ରୁ । ଋଷ ଶବ୍ଦ ମହାଶୂନ୍ୟ ।
 ଌ ଶବ୍ଦୁ ଏ ସମ୍ଭୂତ । ଌ ଶବ୍ଦୁ ସର୍ବଜାତ ।
 ଏ ଶବ୍ଦଟି କରୁଅଛି । ଏ ଶବ୍ଦଟି ଟଟିଅଛି ।
 ଓ ଶବ୍ଦୁ ଏ ଓକାରହିଁ । ଓ ଶବ୍ଦୁ ଯେ କ୍ଷୟ ହୋଇ ।
 ଅ ଶବ୍ଦ ଯେ ଚକ୍ରୁଅଛି । ଅଃ ଶବ୍ଦୁଟି ଘୋଟିଅଛି ।
 କଥ ଶବ୍ଦ କରୁଅଛି । ଖଥ ଶବ୍ଦ ଖାଉଅଛି ।
 ଗଥ ଶବ୍ଦୁ ଏ ଓକାର । ଘଥ ଶବ୍ଦୁ ଘୋରୁ ପାର ।
 ଙଥ ଶବ୍ଦ ଉଦ୍ଭିଅଛି । ଚଥ ଶବ୍ଦ ଚକ୍ରୁଅଛି ।
 ଛଥରୁ ଶବ୍ଦେ ଜଗତ । ଜଥ ଶବ୍ଦୁ ଏ ସମ୍ଭୂତ ।

ଝଅ ଶବଦୁଁ ଝରୁଅଛି	। (ଞ) ନ ଶବଦ ନିବନ୍ଧ୍ୟ ଅଛି ।
ଟଅ ଶବଦ ଟଳୁଅଛି	। ଠଅ ଶବଦ ଠୁଲେ ଅଛି ।
ଡଅ ଶବଦ ଡାକୁଅଛି	। ଡଅ ଶବଦ ଡଳୁଅଛି ।
ଣଅ ଶବଦ ମହାଶୂନ୍ୟ	। ଡଅ ଶବଦୁଁ ତଡ଼ୁଅଛି ।
ଥଅ ଶବଦ ପ୍ରିତ ଅଛି	। ଦଅ ଶବଦ ଦହୁଅଛି ।
ଧଅ ଶବଦ ଧୀରେ କହୁ	। ନଅ ଶବଦ ଲୀନ ହୋଇ ।
ପଅ ଶବଦ ପ୍ରବୁଅଛି	। ଫଅ ଶବଦ ଫେରୁଅଛି ।
ବଅ ଶବଦ ଶୂନ୍ୟ ବାଜେ	। ଭଅ ଶବଦ ଶୂନ୍ୟ ଭଜେ ।
ମଅ ଶବଦ ପ୍ରଭୁଅଛି	। ଯଅ ଶବଦ ଜାଣୁଅଛି ।
ରଅ ଶବଦ ରହୁଥିବ	। ଲଅ ଶବଦ ଲଗାବ ।
ବଅ ଶବଦ ବାମେ ଛନ୍ଦ୍ର	। ଶଅ ଶବଦ ଶୂନ୍ୟ ପ୍ରିତ ।
ଷଅ ଶବଦ ଏ ଶରୀର	। ସଅ ଶବଦୁଁ ଚରାଚର ॥
ହଅ ଶବଦ ହରୁଅଛି	। ଷଅ ଶବଦ ଷରୁଅଛି ।
ଏମନ୍ତେ ଚୌବନ ଶବଦ	। ଶୁଣ ଅର୍ଚ୍ଚୁନ ତଡ଼ୁଭେଦ ।
ଏ ଜ୍ଞାନ ଗୁପ୍ତ ଅଟଇ	। କାହାକୁ ନ କହିବୁ ଫେର ।
ଶୁଣି ଅର୍ଚ୍ଚୁନ ଗୋଷମନ	। ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପାଦେ କଲ ଧାନ ।

ଅର୍ଚ୍ଚୁନ ଉବାଚ

ଅନନ୍ତେ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି	। ପୁଣି ପରୁରେ କରଯୋଡ଼ି ।
ଅଦ୍ୟାବେ କେଉଁ ଯିବୁ ଥିବୁ	। ଏବେ ଅକ୍ଷର କାହୁଁ ହେଲ ।
ଏ କଥା କହ ନାରାୟଣ	। ନମଇଁ ତୁମର ଚରଣ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଅର୍ଚ୍ଚୁନ ବାବୋ ଉଚ୍ଚବାନ	। କହନ୍ତି ଶୁଣ ତଡ଼ୁ ଜ୍ଞାନ ।
ଯେ କାଳେ ନ ଥିଲ ମଣ୍ଡଳ	। ନ ଥିଲ ଚନ୍ଦ୍ରୁଁ ଭାସୁବ ।
ସେ କାଳେ ମହାଶୂନ୍ୟ ରହୁ	। ବିରାଟ ରୁନ ଥିଲ ମୁହିଁ ।
କେହି ନ ଥିଲେ ହୋ ଅର୍ଚ୍ଚୁନ	। ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡ ଦିଶେ ମହାଶୂନ୍ୟ ॥

ଶୁଣି ଅଳ୍ପନ ତରୁ ଜ୍ଞାନ	। ତୁ ମୋର ଅଳ୍ପ ପଞ୍ଚପ୍ରଣୀ	।
ମହାନାୟକ ରୂପ ଦେଲ	। ସେ ରୂପ ଅଳ୍ପନା ଦେଲ	॥
ଅର୍ଜୁନାରୁ ସେ ଓଁକାର	। ଓଁକାରୁ ଯବାଜ ବାହାର	॥
ଏ ପଡ଼ାସରୁ ହୁଏ ସାର	। ଯେଉଁ ନାମ ପଡ଼ାସର	॥
ଏ ପଡ଼ାସରୁ ଗୁରୁବେଦ	। ସିଦ୍ଧିବସ୍ତୁ ଯେ ଗୁରୁ ବେଦ	॥
ପୁରୁଷ ପୋଲସର ଦେଲ	। ଅଧିକ ନାମ ବୋଲାଇଲ	।
ଅଧିକ ଅଧରୁ ଜାତ	। ବ୍ୟବସାୟ ଯେ ଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ	।
ଏ ବାବସରୁ ଦଶ ନେଲ	। ଉତ୍ତମ ତଥ ବୋଲାଇଲ	।
ଏ ଦଶାସରୁ ପଡ଼ ଜାତ	। ବରମ ଏ ପଡ଼ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ	।
ପଡ଼ରୁ ଗୁରୁସର ଦେଲ	। ବଞ୍ଚିଅ ନାମ ବୋଲାଇଲ	।
ଏମନ୍ତ ଗୌରବ ଅସର	। ଜାତ ହୋଇଲ ମହାଗୀର	।
ତୋଠାରେ ମୋର ମାୟା ନାହିଁ	। ତୁ ଜୀବ ମୁଁ ପରମ ହୋଇ	।
ସାଷାତେ ପରାବ୍ରହ୍ମ ହୋଇ	। ଏ ମୋର ଶୁଦ୍ଧ ଅନ୍ୟ ନାହିଁ	।
ମୋଠାରେ ତନୁମୂର୍ତ୍ତି ଜାତ	। ତନୁ ମୂର୍ତ୍ତିରୁ ବେଦ ତରୁ	॥
ବେଦରୁ ହୋଇଲ ଅସର	। ଶୁଣି ଅଳ୍ପନ ଗୀତାସାର	॥
ଅସର ଛାଡ଼ିଛୁ ସସାର	। ବେଦଟି ଅସରୁ ବାହାର	।
ଶୁଣି ଅଳ୍ପନ ଦେଲ ତୋଷ	। ପାଇଲ ଜ୍ଞାନ ତରୁରସ	।
ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ	। ମୋତେ ରଖିବେ ପୀତବାସ	।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟଗୀତାୟାଂ ବୈଷ୍ଣୁ ସିଦ୍ଧ୍ୟାଂ ପାଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସଂହତାୟାଂ
ଶ୍ରୀହର-ଅଳ୍ପନ ସମ୍ବାଦେ ବ୍ରହ୍ମବେଦାଦି କଥନେ ନାମପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ ଅଳ୍ପନ ଉବାଚ

ଅଳ୍ପନ ହୃଦୟ ବିକଳ	। ପଡ଼ଇ କୃଷ୍ଣ ପାଦତଳେ	।
ଅହ ଗୋବିନ୍ଦ ଭଗବାନ	। ସଂଶୟ କର ବମୋଚନ	।

ପଞ୍ଚ ତତ୍ତ୍ୱର ଭେଦାଭେଦ । ମୋତେ ନ କହିଲେ ଗୋବିନ୍ଦ ॥
 ପଞ୍ଚ ତତ୍ତ୍ୱ କେ କେ ବୋଲଇ । ମୋତେ ତା କହ ଭାବଗ୍ରାସ୍ତ୍ରୀ ॥
 ଭୋ ସ୍ୱାମୀ କହ ମୋ ଅଗର । ନମଇଁ ଚରଣେ ତୁମ୍ଭର ॥
 ଅର୍ଜୁନ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି । ବିନୟ ଭାବେ କରଯୋଡ଼ି ॥
 ଏ ସବୁ କାହିଁରେ ଅଛନ୍ତି । ଶୁଣିଲେ ଫିଟୁ ମନୋଭ୍ରାନ୍ତି ॥
 ଯନ୍ତ୍ର କାଟିଣ ବସାଇବ । ଏ ପ୍ରତି ଅଙ୍ଗେ କହୁଦେବ ॥

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟେ ଚକ୍ରଧର । କହନ୍ତି ଯନ୍ତ୍ର ଭେଦ ସାର ॥
 ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ଏହୁ କଥା । ମୁନି ଏ ନ ଜାଣନ୍ତି ଯଥା ॥
 ତୋତେ ମୁଁ କହୁଅଛି ଫେର । କେବଳ ନ କହୁରୁ କାହିଁ ॥
 ଅନନ୍ତ ଯନ୍ତ୍ର ଏହା ନାମ । ଏ ନିତ୍ୟ ଫଳାବର ପାମ ॥
 ମୋତେ ଧରୁଛୁ ଅର୍ଜୁନ । ଏ ନିତ୍ୟ ସବେ ଛନ୍ତି ପୁଣି ॥
 ଯେତେବ ମରୁଛୁ ତୁମ୍ଭ । ସକଳ ଦେବା ତୋତେ କହୁ ॥
 ଦେହକୁ ପୃଥ୍ୱୀ ବୋଲି କହୁ । ଅପେ ବୋଲନ୍ତି ଜଳ ସେହୁ ॥
 ଅଗ୍ନିକୁ ତେଜ ବୋଲି କହୁ । ପବନ ନାସାରେ ବସଇ ॥
 ଅକାଶ ତାକୁକା ଦୁଆର । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାଦୀର ॥
 ପୃଥ୍ୱୀର ସ୍ଥାନ ରକ୍ତଦ୍ୱାର । ଅବର ସ୍ଥାନ ନୟନର ॥
 ତେଜର ସ୍ଥାନ ଚକ୍ର ଦ୍ୱାର । ନାଭରେ ପବନର ଘର ॥
 ତାହାଣ ନାସା ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜ୍ୟୋତି । ବାମ ନାସିକା ଚନ୍ଦ୍ର କାନ୍ତି ॥
 ବେନି ଚକ୍ରକୁ ଭାବ କହୁ । ଧ୍ରୁବଚକ୍ରଟି ସେ ବୋଲଇ ॥
 ସ୍ୱଧୀ ସଭାଟି କର୍ଣ୍ଣରେ । ତପୀ ସଭାଟି ଲଲଟରେ ॥
 ଶରୀରେ ବାସୁକୀ ଯେ ନାଡ଼ି । ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଶରୀରକୁ ଭଡ଼ି ॥
 ବେନିକ୍ଷେପ ମଧ୍ୟେ ସ୍ଥାନ । ହିକୁଟ ବୋଲି ଭାବ ନାମ ॥
 ଦନ୍ତ ସନ୍ଧରେ ସୁଷୁମ୍ନା । ଗୁପ୍ତ ଧାର ସେହୁ ସିନା ॥

ମୃଣାଳ ନାସା ବାସୁ କହୁ । କପୋଳ ବଜ୍ରନାଳ ହୋଇ ।
 କାଳଟି ଚକ୍ଷୁରେ ବସଇ । ସ୍ଵପନ କଣ୍ଠରେ ଦେଖଇ ।
 ମନର ଶୂନ୍ୟତାଟି ଘର । ଜ୍ଞାନ ବସଇ ଚକ୍ଷୁ ଦ୍ଵାର ।
 ଧ୍ୟାନଟି ନାସା ଅଗ୍ରେ ଥାଇ । ତତ୍ତ୍ଵ ଯେ ତାଳୁରେ ବସଇ ।
 ଚେତନା ଇନ୍ଦ୍ରିୟରେ ବସଇ । ଚୈତନ୍ୟ କଣ୍ଠରେ ଥାଇ ।
 ହିକୂଟ ଦେହରୁ ଯେ ସ୍ଥାନ । ହିକୂଟ ପରେ ସତ୍ତ୍ଵ ଜାଣି ।
 ନାଦ ଯେ ନାଭିରେ ବସଇ । ବିନ୍ଦୁଟି ନାସା ଅଗ୍ରେ ଥାଇ ।
 ନାମର ଧ୍ଵନି ଚକ୍ଷୁ ସ୍ଥାନ । ଚକ୍ଷୁ ଉପରେ ଜ୍ୟୋତି ଜାଣି ।
 ଛୋଟ ସମ୍ଭବ ତାଳୁଦ୍ଵାରେ । ନିଶବଦ୍‌ଟି ସେହଠାରେ ।
 ସ୍ଵପନ କାଠରେ ବସଇ । ବିନ୍ଦୁର ଘର ତାଳୁ କହି ।
 ଦେବତା ସତ୍ତ୍ଵ ହୃଦୟରେ । ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସତ୍ତ୍ଵ କଣ୍ଠଦ୍ଵାରେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସତ୍ତ୍ଵ ନାଭି ସ୍ଥାନ । ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସତ୍ତ୍ଵ ଇନ୍ଦ୍ର ଜାଣି ।
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସତ୍ତ୍ଵ ସେ । ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ କେତେ ପୁଚ୍ଛୁ ।
 ଏ ଦଶଦ୍ଵାର ଦଶଦିଗ । ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ବୁଦ୍ଧିସାଗ ।
 ଚକ୍ରଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କହିବା । ତୋ ମନୁ ସଂଶୟ ଯେଉଁବା ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ହାଣ୍ଡି ତାଳୁ କହି । ବେନି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କର୍ଣ୍ଣ କହି ।
 ବେନି ଶ୍ରେ ବେନି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ । ବେନି ନାସା ବେନି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ।
 ମୁଖରେ ବେନି ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ । କଣ୍ଠରେ ଏକଇ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ।
 ହୃଦୟ ନାଭି ବେନି ହୋଇ । ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଯେ ଗୁହ୍ୟ ବେନି ହୋଇ ॥
 ଏମନ୍ତେ ଚକ୍ରଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ । କହିବା ପୁଣି ନବଶତ୍ରୁ ।
 ପ୍ରଥମ ଶତ୍ରୁ ପୁଣି ଦେହ । ତାଳୁକା ପୁର ସେ ଅଟଇ ।
 ଦ୍ଵିତୀୟ ଶତ୍ରୁ କର୍ଣ୍ଣ କହି । ତୃତୀୟ ଶତ୍ରୁ ଚକ୍ଷୁ ହୋଇ ।
 ଚତୁର୍ଥ ଶତ୍ରୁ ନାସା ଜାଣି । ପଞ୍ଚମଶତ୍ରୁ ମୁଖ ପୁଣି ।
 ଷଷ୍ଠ ଶତ୍ରୁ ହେ ଡୋର କଣ୍ଠ । ସପ୍ତମ ଶତ୍ରୁ ହୃଦୟ ।
 ଅଷ୍ଟମ ଶତ୍ରୁ ନାଭି କହି । ନବମ ଶତ୍ରୁ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ହୋଇ ।

ଏମନ୍ତ ହେଲ ନବଶଶି	। ତୋତେ କହୁଲି ଜ୍ଞାନ ଶଶି ।
ସପତ ଦ୍ଵୀପ ଦେବା କହୁ	। ସପତ ସମୁଦ୍ର ଯେ ଫେର ।
ତାଳୁକା କୁଶ ଦ୍ଵୀପ କହୁ	। ତା ମଧ୍ୟ ଶୀର ସମୁଦ୍ରହିଁ ।
ଶୀର ସମୁଦ୍ରେ ନିରାକାର	। କରନ୍ତି ଅନନ୍ତ ବିହାର ।
ନାଭିକି କମ୍ପୂର୍ତ୍ତାପ କହୁ	। ତା ମଧ୍ୟ ଲୁଣ ସମୁଦ୍ରହିଁ ।
ପଲ୍ଲବଦ୍ଵୀପ ହୃଦ କହୁ	। ତା ମଧ୍ୟେ ଇନ୍ଦ୍ର ସମୁଦ୍ରହିଁ ।
ରମ୍ୟକଦ୍ଵୀପ କଣ୍ଠଦ୍ଵାର	। ସୁର ସମୁଦ୍ର ତା ମଧ୍ୟର ।
କାଞ୍ଚନ ଦ୍ଵୀପ ମୁଖ କହୁ	। ଇନ୍ଦ୍ର ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟେ ରହୁ ।
ଏମନ୍ତ ସପତ ସମୁଦ୍ର	। ସପତ ଦ୍ଵୀପ ଏହି ମଧ୍ୟ । ୨୦ ।
କାଳଟି ନୟନେ ବସଇ	। ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଅଜ୍ଞାନେ ନାଶଇ ।
ଭ୍ରାନ୍ତତା ମଧ୍ୟେ ଅର୍ଦ୍ଧମାତ୍ରା	। ତାଳୁ ସନ୍ଧିରେ ବାନ୍ଧଦାତା ।
ସିନ୍ଧୁଟି ଜପରେ ଓଁ କାର	। ତାଳୁ ସନ୍ଧିରେ ହେତୁକର ॥
ଦେହ ଗୁଡ଼ିଲେ ପ୍ରାଣ ଯାଇ	। ଏ ଅହା ମହାଶୂନ୍ୟେ ରହୁ ।
ତାଳୁକୁ କହୁ ମହାଶୂନ୍ୟ	। ଚନ୍ଦ୍ରଟି ଅଟେ ତରୁ ଶୂନ୍ୟ ।
ନାସାଟି ପ୍ରେମଶୂନ୍ୟ କହୁ	। ଧ୍ୟାନ ଶୂନ୍ୟ କର୍ଣ୍ଣ ଅଟଇ ।
ମୁଖକୁ କହୁ ଜ୍ଞାନ ଶୂନ୍ୟ	। ଏମନ୍ତେ ଜାଣ ପାଞ୍ଚ ଶୂନ୍ୟ ।
ମହାଶୂନ୍ୟରେ କନ୍ୟା ଯେତେ	। ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ କହୁଁ ତୋତେ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ କନ୍ୟା ଦଶସପ୍ତ	। ଗୋପ କନ୍ୟାହିଁ ଦଶସପ୍ତ ।
ଦଶ ସହସ୍ର ଶତ୍ରୁ କନ୍ୟା	। ଦଶ ସହସ୍ର ବୈଶ୍ୟକନ୍ୟା ।
କ୍ଷତ୍ରିୟ କନ୍ୟା ଦଶସପ୍ତ	। ଏମନ୍ତେ ଚଉପଠି ସପ୍ତ ।
ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାର ରହୁ କହୁ	। ପ୍ରକୃତ ଦ୍ଵାର ସେ ଅଟଇ ।
ଉତ୍ତର ତହୁଁ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ	। ଓଁ କାର ଦିବସ ଜନ୍ମର ।
ପ୍ରାଣ ଯେ ପବନ ଅଟଇ	। ଅପାନ ରଜ ଭାଗ କହୁ ।
ରଜରୁ ରକ୍ତ ଜାତ ହେଲ	। ଏମନ୍ତେ ବ୍ୟାଧି ବୋଲଇଲ ।
ଉଦାନ ମାଞ୍ଚ ପଦ୍ମ କହୁ	। ସମାନ ଯମଜ୍ଞାଳା ହୋଇ ।

କାମ ରୂପଟି ମନ କହୁ । ମୁଁ ମାର୍ଗରେ ଯୁଗ ହୋଇ ।
 ଧାରଣ କରି ଗୁଣ ଦେଇ । ସେ ବିଦୁ ପଦ୍ମରେ ପଡ଼ିଲ ।
 ଏମନ୍ତ ହୋଇଲ ଶରୀର । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଗୀତାସାର ।
 ଉଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ । ବିରାଟ ଗୀତା ଜ୍ଞାନରସ । ୮୦ ।
 ଇତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟଗୀତାୟାଂ ବୈଶ୍ଣୋପନିଷଦଂ ପାରମହଂସ୍ୟା ସହସ୍ରାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନ କଥନେ
 ନାମ ପଞ୍ଚୋତ୍ତମାୟାଃ ।

ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ । ସଂଶୟ ଚିତ୍ତେ ପରୁରଇ ।
 ସପ୍ତବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କେତେ ନିତ୍ୟ । ଫେଡ଼ି କହିବ ହେ ଅବ୍ୟୁତ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ । କହିବା ପଞ୍ଚତତ୍ତ୍ଵ ଫେଇ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ ଏହି ଏକ । ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳ ଦ୍ଵିତୀୟେକ ।
 ଶରୀର ଏକ ନିତ୍ୟ ଜାଣି । ଏକ ନିତ୍ୟ ଯେ ମହାଶୂନ୍ୟ ।
 ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଏକ ନିତ୍ୟ । ଏହା ନ ଜାଣେ ଜ୍ଞାନବନ୍ତ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇ । ଏହା ଚିହ୍ନିଲେ ବହୁ ପାଇ ।
 ଏହି ମଣ୍ଡଳ ଅର୍ଥ ଯେତେ । ଶୁଣି କହିବା ଗାର ତୋତେ ।
 ଧ୍ରୁବ ମଣ୍ଡଳର ମହିମା । ଏହା ନ ଜାଣେ ଶିବ ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଯେ କାଳେ ନ ଥିଲ ସଂସାର । ନ ଥିଲେ ଦେବାସୁର ନର ।
 ସେ କାଳେ ଥିଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ରହି । ବିରାଟ ନାଗୟୁଗ ସେହି ।
 ମହା ନାଗୟୁଗ ବୋଲଇ । ଧ୍ରୁବ ମଣ୍ଡଳେ ଏ ରହଇ ।
 ସପ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଏ କରତା । ଏହାକୁ ବୋଲିଛି ବ୍ରାହ୍ମା ।
 ଭଗନମାର୍ଗେ ଏ ରହନ୍ତି । ସକଳ ଜୀବ ସର୍ବଜୁଷ୍ଟ ।

ଯେ କାଳେ ଜଳ ପ୍ରଳେ ହେଲା । ଜଳେ ବୁଡ଼ାଣ ନାଶ ଗଲା ।
 ଏକା ରହିଲା ଶୂନ୍ୟ ବୁଡ଼ି । ଅଶ୍ରମ କଲେ ମହାଶୂନ୍ୟ ।
 ଏମନ୍ତ କିଛି ଦିନ ଅନ୍ତେ । ସୃଷ୍ଟି ରଗିଲେ ଜନହୃଦେ ।
 ମଧୁକୈଟବ ଜାତ କରି । ପୁଣି ସେ ତାହାକୁ ସଂହାର ।
 ତାହା ର ମାଂସ ଜଳ ସଙ୍ଗେ । ମେଦିନୀ କଲେ ନୀଳ ଅଙ୍ଗେ ।
 ତେବେ ସେ ମେଦିନୀ ନ ହେଲା । ଜଳରେ ମାଂସ ବୁଡ଼ିଗଲା ।
 ମନେ ଜାଣିଲେ ସ୍ୱବସ୍ତ୍ରୀ । ଧୃଷ୍ଟି ତ ଏମନ୍ତ ଦୁହଳ ।
 ବିରାଟ ନାରାୟଣ ହୋଇ । ଅପଣେ ପ୍ରାଣ ଗୋପାଇଁ ।
 ଦ୍ୱାଦଶ ସୂର୍ଯ୍ୟରୂପ ଧର । ତେଜ ବିକଶିଲେ ମୁରାରି ।
 ଦ୍ୱାଦଶ ସୂର୍ଯ୍ୟତେଜ ଘାତେ । ସେ ଜଳ ଶୁଖିଲା ଭୂରତେ ।
 ଜଳ ଶୁଖିଗଲା ହେଲା ଛିର । ଏମନ୍ତେ ଘୋଳିଲା ସଂସାର ।
 ଦ୍ୱାଦଶ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସଂହାରଲେ । ଦ୍ୱାଦଶ କଳା ଏକ କଲେ ।
 ଅପଣେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ରୂପ ହୋଇ । ନିର୍ମଳ ବୁଡ଼ି ପ୍ରକାଶର ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ବୁଡ଼ି ଥାର । ଅନାଦି ଶକ୍ତି ଅଛି ବୋହାର ।
 ଦ୍ୱାଦଶ ସପ୍ତ ସଖୀ ପୁଣି । ସୂର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦାୟରେ ସେବା ଦେନ୍ତି ।
 ସୃଷ୍ଟିକ ସଂହାସନ କରି । ବିଜୟ ବୁଡ଼ିରୂପ ଧରି ।
 ଦ୍ୱାଦଶ ସପ୍ତ ସଖୀ ରସେ । ଶକ୍ତି ଅଛନ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟ ପାଶେ ।
 ଏହିଟି ମୂଳ ନିଜ ସ୍ଥାନ । ଏଥି ପରବ ସବଜନ ।
 ଦ୍ୱାଦଶ କୋଣେ ବାର ସଖୀ । ଚନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପଦ୍ମ ଅଖି ।
 ତାହାଙ୍କ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଜାଣ । ଦ୍ୱାଦଶ କରବନ୍ଧୁ ପୁଣି ।
 ଦ୍ୱାଦଶ କରଣ ଯେ ପୁଣି । ଉଦୟ ଦିଶେ ଭଲ ଭଲ ।
 ରଥର ନାମ ଅଂଶ କେତୁ । ଚନ୍ଦ୍ର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷତ୍ୱ ।
 ଏଣୁଟି ଏକ ଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇ । ଅବାଣ ମାର୍ଗରେ ଭ୍ରମର ।
 ପଶିଣ ସପ୍ତ ଅଶ ଜାଣ । ଦଶ ସପ୍ତ ଯେ ଅଶୀ ପୁଣି ।
 ତେ ସହସ୍ର ଅଶ୍ୱ ତହିଁ । ଅରୁଣ ସାବଧି ଯେ ହୋଇ ।

ଭଲଟ ଚକ ମେରୁ ଦଣ୍ଡ	ଅଦିତ୍ୟ ତେଜ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ।
ଚକ ଭଲଟେ ବିଜେକର	ସୂର୍ଯ୍ୟ ସେ ଶୂନ୍ୟରେ ବିହର ।
ଚକ' ଉଦ୍‌ବାତେ ହୁଏ ନିଶି	ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ମେରୁ ପୃଷ୍ଠ ପଶି ।
ଗୁଣି ଦିବସ ଏହୁମତେ	ସଖୀଙ୍କ ସେବା ଅନୁକ୍ରମେ ।
ଛାୟା ମାୟା ଏ ସଖୀ ବେନି	ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରିୟବତୀ ପୁଣି ।
ଏହି ନିତ୍ୟକୁ କର ଧ୍ୟାନ	ଏହିଟି ମହା ନାରାୟଣ ।
ଏହି ନିତ୍ୟରେ ଦିଅ ମନ	ଲଭିବ ସ୍ବୟଂ ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ ।
ଉପୁଡ଼ିକାଳେ ଏ କରତା	ପ୍ରଳୟ କାଳେକ ରଖନ୍ତା ।
ପ୍ରଭୁ ଚକଟି ଏ ବୋଲର	ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ।
ଏହି ଚକରେ ଦିଅ ଦୃଷ୍ଟି	ପକାଅ ଯମଦଣ୍ଡ କାଟି ।
ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ	ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳେ ମୋର ଅଣ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବିରାଟ ଗୀତାୟାଂ ବୈଷ୍ଣାସିକ୍ୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସହିତାୟାଂ
 ଶ୍ରୀ ହରି-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ ଧ୍ୟାନକେ
 ନିତ୍ୟକଥନେ ନାମ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ	କଥା ଏ ପରୁରର ମୁହିଁ ।
ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଭୃତ୍ୟଙ୍କର ଭୃତ୍ୟ	କହିବା ମୋତେ ଚନ୍ଦ୍ର ନିତ୍ୟ ।
କେତେ ଯେ ସଖିଛନ୍ତି ରହୁ	କିରୁପେ ସେ ନିତ୍ୟ ବସଇ ।
କେତେକ ଚକ ଘେନ ଉଭା	କେତେ କିରଣ ତହିଁ ପ୍ରଭା ।
କେମନ୍ତେ ଯେଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣ	କି ଅବା ଚନ୍ଦ୍ର କେତେ ନାମ ।
ତା ମତେ ବ୍ରହ୍ମରୂପ କେହୁ	ଏ କଥା କହ ମହାବାହୁ ।
କେମନ୍ତେ ଭାବେ ସେ ଉଦାସେ	କାହିଁ କେମନ୍ତେ ରୂପ ହୁଏ ।
ସାରଥୀ କେ ଅବା ହୋଇଛୁ	କେମନ୍ତେ ରଥ ବାହୁଅଛୁ ।

ରଥକୁ ବାହୁଅଛି ନକହୁ । ତା ନାମ କହ ମହାବାହୁ ୫
 କହୁଲେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରପାଣି । ତରବି ତବ ମୁଖ ଶୁଣି ୬
 କେମନ୍ତ ଯନ୍ତ୍ର ଯେ ବସଇ । କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭବଗ୍ରାସୀ ୭
 ତେ ମଣ୍ଡଳ କଥା କହ । ମନରୁ ଫେଡ଼ ମୋ ସନ୍ଦେହ ୮

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣେ । କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜନାର୍ଦ୍ଦନେ ୯
 ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାଶର । କହିବା ତେଜ ବିରୁଦ୍ଧ ୧୦
 ଅତି ଗୁପ୍ତ କଥା ଏହି । ତୋତେ ମୁଁ କହୁଅଛି ଫେର ୧୧
 ଅଦି ଚକ୍ତି ଏ ବୋଲଇ । ଏଥିରେ ସମସ୍ତ ଯେ ନାହିଁ ୧୨
 ନିରଞ୍ଜନ ଚକ୍ତି ଏ ସାର । ଏ ଯନ୍ତ୍ର ଲୀଳାର ମର ୧୩
 ଏବେ ମୁଁ ତୋତେ ଦେବ କହୁ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ୧୪
 ପ୍ରଥମେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଅଛି । ତା ତଳେ ଧର୍ମ ମାତ୍ର ଚଢ଼ି ୧୫
 ତା ତଳେ ଓଁ କାର ପ୍ରମାଣ । ଓଁ କାରୁ ବିଗତ ଜନମ ୧୬
 ବିଗତ ମହାମନ୍ତ ହେଲ । ସେ ମନ ଶୂନ୍ୟରେ ରହିଲ ୧୭
 ଯେ କାଳେ ଅର୍ଜୁ ଢେଜ ବଳେ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ତଳିଭଲ ହେଲେ ୧୮
 ତେ ଶୀତଳ ଢେଜ ହୋଇ । ଶୀତଳ ଜଗତ କରଇ ୧୯
 କହିବା ଶୁଣ ହେ ଅର୍ଜୁନ । ଯନ୍ତ୍ରରେ ଯେତେବ ବିଧାନ ୨୦
 ପରିଣ ସସ୍ତ୍ର ସଖୀ ତହିଁ । ସେବା ନିତ୍ୟରେ ଛନ୍ତି ରହି ୨୧
 ଷଡ଼ ସହସ୍ର ଅଶ୍ଵ ସାଜି । ଯୋଗୁ ହୋଇଛି ତହିଁ ବାଜି ୨୨
 ସାଥେ ହୋଇଛି ପବନ । ତେଜ ଲିଖଇ ଶୁକ୍ଳ ବର୍ଣ୍ଣ ୨୩
 ଷୋଳ ସହସ୍ର ସଖୀ ଛନ୍ତି । ପୁଟିବ ବର୍ଣ୍ଣ ସେ ଦିଗ୍ଘି ୨୪
 ନିତ୍ୟକୁ ଶିରେ ଛନ୍ତି ବହୁ । ସେ ସଖୀମାନେ ଛନ୍ତି ରହି ୨୫
 ଶଶାଙ୍କ ମଣ୍ଡଳେ ଅସନ । ମହାଶୂନ୍ୟକୁ କର ଧ୍ୟାନ ୨୬
 କୋଟିଏ ବ୍ରହ୍ମା ଶିବ ଗଲେ । ସଖୀଙ୍କ ଧ୍ୟାନହିଁ ନ ଟଳେ ୨୭
 ତେ ଲେକକୁ ଏକ ଦିନ । କୋଟିଏ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଜନ ୨୮

ବଚନ ସମ୍ପର୍କେ ହୋଇ	। ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳ ନିତ୍ୟେ ଯନ୍ତ୍ର ।
ରାଜ ପେ ଶୋଳ ଘଡ଼ି ହୋଇ	। ଶୋଳ ସଖୀଙ୍କ ପ୍ରଭା ସେହି
ରାଧିକା ମଣ୍ଡଳ ତା ନାମ	। ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳ ନିତ୍ୟେ ଧାମ ।
ପ୍ରଭାତ ଦିନ ଚନ୍ଦ୍ର ନାହିଁ	। କୃଷ୍ଣ ବୋଲରେ ଗୋପ୍ୟ ହୋଇ
ଦ୍ଵିତୀୟା ଦିନ ଲଳିତରେ	। ତୃତୀୟା ଦିନ ଚନ୍ଦ୍ରପାରେ ।
ଚତୁର୍ଥ ଦିନ ଚନ୍ଦ୍ର ପୁଣି	। ନାସାରେ କରଇ ଅସନ ।
ପଞ୍ଚମ ଦିନ ଓଷ୍ଠେ ଥାଇ	। ଷଷ୍ଠରେ କର୍ଣ୍ଣରେ ବସଇ ।
ସପ୍ତମୀଦିନ ହୃଦ ମଧ୍ୟେ	। ଅଷ୍ଟମୀ ଦିନ ନାଭିପଦ୍ମେ ।
ନବମୀଦିନେ ଗୁହ୍ୟେ ଥାଇ	। ଦଶମୀ ଇନ୍ଦ୍ରରେ ବସଇ ।
ଏକାଦଶୀରେ ଜାନୁ ମଧ୍ୟେ	। ଦ୍ଵାଦଶୀ ଦିନ ଅଶ୍ଵ ଭାବେ ।
ଦ୍ଵାଦଶୀରେ ନଳେ ଥାଇ	। ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀରେ ଗଣ୍ଡେ ରହି ।
ଅମାସ୍ୟାଦିନ ପାଦେ ଥାଇ	। ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲରେ ଗୋପ୍ୟହୋଇ
ସଖୀଙ୍କ ପଞ୍ଚଦଶ କଳା	। ସେ ବ୍ରହ୍ମରୂପେ ଏକ କଳା ।
ଏକାଦଶ ଶେ କଳା ହୋଇ	। ନିତ୍ୟକୁ ଶିରେ ଛନ୍ଦି ବହି ।
ଏଣୁ ପ୍ରସାଙ୍କ ଶୋଳକଳା	। ଗୁଳିବ ଜଣି ଚନ୍ଦ୍ର କଳା ।
ଯେ ଦିନ ଯେଉଁ ତଥୁ ହୋଇ	। ରତି କାଳରେ ତହିଁ ନେଇ ।
ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ ନଖରେ ଗୁଳିବ	। ଅଙ୍ଗୁଳେ ଚନ୍ଦ୍ରଲେ ମାଧବ ।
ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଶୋଳକଳା ଯେହି	। ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ତେଜ ପ୍ରକାଶେ ।
ଚନ୍ଦ୍ରକଳାକୁ ଜାଣିଥିବ	। ନ ହେଲେ କାଳ ମାରିନେବ ।
ଚନ୍ଦ୍ରମା ବୋଲି ଯେ ଅଟଇ	। ଅଦି ଶକ୍ତିଟି ସେ ବୋଲଇ ।
କାଳ ରୂପଟି ସେ ହୋଇଛି	। ପ୍ରାଣକୁ ପିଣ୍ଡରେ ଗ୍ରାସିଛି ।
ପିଣ୍ଡରେ ଜଳ ପ୍ରଳେ ହୋଇ	। ସେ ଦେବୀ ମୃଗ୍ୟ ଜାତ ହୋଇ ।
ତା ମୁଣ୍ଡେ ଜଳ ହୁଏ ଜାତ	। ପିଣ୍ଡକୁ କରଇ ସେ ହତ ।
ଦିବ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁ କଳା ହୋଇ	। ପ୍ରାଣୀ ସ୍ଵପ୍ନରେ କ୍ରୀଡ଼ୁଥାଇ ।
ଯନ୍ତ୍ର ହୁଅଇ ରାଜକାଳ	। ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ହୁଅଇ ଚକ୍ରକାଳ ।

ତାହାର ବଳେ ଯେହୁ ହୋଇ । ପ୍ରାଣୀକୁ ମୋହୁତ କରଇ ।
 ଏଣୁ ମୁନାନ୍ତ୍ର ଯୋଗୀଜନ । କାଳରାତ୍ରିକି କର ଧ୍ୟାନ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳେ ଧ୍ୟାନ ରଖ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ନ ପାଇବ ଦୁଃଖ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳେ ଲୀଳାପାଇ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମହାବୀର ।
 ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣି କୃତ କୃତ୍ୟ । କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ଦେଇ ଗତି ।
 ବଢ଼ିଲେ ବଳରାମ ଦାସ । ବରଷ ଗୀତା ମହାରସ ।

ଭକ୍ତ ଶ୍ରୀ ବରଷଗୀତାୟାଂ ବୟାସିତ୍ୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
 ସହିତାୟାଂ ଶ୍ରୀହର-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବଦେ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ନାଟ୍ୟ
 କଥନେ ନାମ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଭବାତ

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ । କଥାଏ ପରୁରର ମୁହଁ ।
 ବରଷ ବୋଲି ସେ କେମନ୍ତ । ଏ ଜ୍ଞାନ କହ ଗୋପୀନାଥ ।
 ବରଷ ଜ୍ଞାନ ସ୍ଥିତି କହ । ମନରୁ ଫେଡ଼ ମୋ ସଦେହ ।
 ମହାଶୂନ୍ୟରେ ତୋର ସ୍ଥାନ । କି ରୂପେ କରୁଛୁ ବିଶ୍ରାମ ।
 ଯେତେବେଳେ ଦୁର୍ଦ୍ଦି ବାଳଶେଳା । କି ରୂପେ କରୁଛନ୍ତି ଲୀଳା ।
 କେତେବେଳେ କୋଠନିତ୍ୟ ହୋଇ । କେମନ୍ତେ ରୂପ ସେ କରଇ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ କନ୍ୟା କେତେ ଛନ୍ତି । ଗୋପକନ୍ୟା କେତେ ବସନ୍ତି ।
 ମୁନି କନ୍ୟାହିଁ କେତେ ଛନ୍ତି । କେତେହେଁ ଶୂଦ୍ରକନ୍ୟାଛନ୍ତି ।
 ଏମନ୍ତ କେତେ ସଖିଗଣ । କାହାକୁ କରନ୍ତି ସେ ଧ୍ୟାନ ।
 କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ସେ ନିତ୍ୟ । ଫେଡ଼ କହ ହେ ଜଗନ୍ନାଥ ।
 ଦିବ୍ୟୋଶ ସପ୍ତବିଂଶତି କେହୁ । ଅଷ୍ଟବିଂଶତି କେ ମହାବାହୁ ।
 ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସ୍ଥାନମାନ । କେମନ୍ତ ପ୍ରକାର ଭିକ୍ଷା ।
 ଶେଷ ଦେବଟି କାହିଁଛନ୍ତି । ସପ୍ତବିଂଶତି ବହୁଛନ୍ତି ।

ବିରାଟ ଯେ ଭାବ ବୋଲଇ । ସେ ଭାବ କହ ମୋତେ ହୁଏ ।
 ଓଁକାର ମକାରହିଁ ଥିବ । ଏ ମହାମନ୍ତ ଜନ୍ମ ହେବ ।
 ଏହି ପ୍ରକାରେ କହ ମୋତେ । ସୁଦୟା ଯେବେ ଅଛି ଗଢ଼େ ।
 ଶତ ଚକ୍ରହିଁ ବସିଥିବ । ଓଁକାର ଶୂନ୍ୟରେ ମିଶିବ ।
 ବିରାଟ କେମନ୍ତେ ମୁରତି । କି ରୂପେ ମହା ଶୂନ୍ୟ ଥାନ୍ତି ।
 ମହା ଶୂନ୍ୟରେ ଭେଦ କେତେ । ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି କହ ମୋତେ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ମହାବାହୁ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ତୋତେ କହୁ ।
 ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ସାଧୁ ଚେତା । କହୁବା ମହାଶୂନ୍ୟ କଥା ।
 ସ୍ଫୁଟିତ ବର୍ଣ୍ଣ ସେ ଦିଶଇ । ମହା ଶୂନ୍ୟରେ ରୂପ ଏହି ।
 ତାରାଗଣଙ୍କ ରୂପ ଯେହି । ସଖୀଗଣଙ୍କ ଢେଙ୍କ ସେହି ।
 ମହା ଶୂନ୍ୟରେ ରୂପ ସ୍ଥାନ । ଯେସବୁ ବ୍ରଜରାଜ ପୁଣି ।
 ବିରାଟ ଯନ୍ତ୍ର ବସାଇବା । ତୋ ମନ ସଂଶୟ ଫେଡ଼ିବା ।
 ବିରାଟ ପୁରୁଷଟି ଯେହି । ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି କହୁବଇଁ ।
 ଏବେ କହୁବା ଗାର ଶୁଣ । ତହିଁର ଯେ ବିଧି ବିଧାନ ।
 ଶକ୍ତି ସହସ୍ର ବ୍ରହ୍ମସୁତେ । ନୃତ୍ୟକୁ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ହସ୍ତେ ।
 ମଣ୍ଡଳ ଅକୃତ ଯେ ହୋଇ । ନୃତ୍ୟକୁ ଶିରେଛନ୍ତି ବନ୍ଧୁ ।
 ଶୋଳସହସ୍ର ଜନ୍ୟାଗଣ । ପ୍ରଭୁ ସେବାରେ ଅନୁସ୍ଥଣ ।
 ଗୁରୁ ସହସ୍ର ବ୍ରହ୍ମଜନ୍ୟା । ଗୁରୁ ସହସ୍ର ଗୋପଜନ୍ୟା ।
 ସମସ୍ତ ଶୋଳସହସ୍ର ହୋଇ । ତାହାକୁ ଶିରେଛନ୍ତି ବନ୍ଧୁ ।
 ହସ୍ତ କୋଣରେ ହସ୍ତ ଦେବା । ଏଠାରେ ହସ୍ତ ସଖୀ ସେବା ।
 ତହିଁର ପାଶେ ଅବୁକୋଣ । ଶକ୍ତି ସଖୀହିଁ ଛନ୍ତି ପୁଣି ।
 ଶକ୍ତି କୋଣର ପାଶେ ପୁଣି । ଅବୁ କୋଣହିଁ ଅଛି ଜାଣି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ସୁତଙ୍କ ଚକ୍ରପାଶେ । ବାଳକ ଗଣ ହୋଇ ତୋଷେ ।
 ନିତ୍ୟ ଭପରେ ମହାଶୂନ୍ୟ । ଶୂନ୍ୟ ଭପରେ ବ୍ରହ୍ମ ଜାଣି ।

ବ୍ରହ୍ମ ଉପରେ ଅଦିଶକ୍ତି	। ତା ତଳେ ଖୋଳ ଶୂନ୍ୟ ଅଛି ।
ପାଦରେ ଶୂନ୍ୟ ଯେ ବସଇ	। ତା ବର୍ଣ୍ଣ ଶୂଳ୍ଲ ଜ୍ୟୋତି ହୋଇ
ଗୁହ୍ୟରେ ଶୂନ୍ୟକ ବସଇ	। ତା ବର୍ଣ୍ଣ ପ ଶୂନ୍ୟ ଦିଶଇ ।
ଇନ୍ଦ୍ରରେ ଶୂନ୍ୟକ ବସଇ	। ତା ବର୍ଣ୍ଣ ଅଛୁଣ ଦିଶଇ ।
କଣ୍ଠରେ ଶୂନ୍ୟ ଅଛି ଜାଣ	। ଜଳ ସଦୃଶ ତାର ବର୍ଣ୍ଣ ।
ନାଭରେ ଶୂନ୍ୟକ ବସଇ	। ପୀତ ବର୍ଣ୍ଣଟି ସେ ଦିଶଇ ।
ହୃଦରେ ଶୂନ୍ୟକ ବସଇ	। ସେ ଶୂନ୍ୟ ଶ୍ଵେତବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ।
ମୁଖରେ ଶୂନ୍ୟକ ବସଇ	। ସେ ଶୂନ୍ୟ ଶ୍ଵେତବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ।
ତହିଁ ଉପରେ ସୁଷୁମ୍ନା	। ସେଠାରେ ଶୂନ୍ୟକ ରଚନା ।
ତାହାର ବର୍ଣ୍ଣ ଶୂଳ୍ଲ ଜ୍ୟୋତି	। ନାସାରେ ଦୁଇ ଶୂନ୍ୟ ଛନ୍ଦି ।
କରୁଇ ରୂପ ସେ ଦିଶଇ	। ଭ୍ରୁଲତା ସ୍ଥାନରେ ବସଇ ।
ବେନି ଚକ୍ଷୁରେ ବେନି ଶୂନ୍ୟ	। ତାଳୁକା ମଧ୍ୟ ଏକ ଶୂନ୍ୟ ।
ଏମନ୍ତେ ଖୋଳ ଶୂନ୍ୟ ଜାଣ	। କନାଣ୍ଡି ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟ ବର୍ଣ୍ଣ ।
ବେନି କର୍ଣ୍ଣରେ ବେନି ଶୂନ୍ୟ	। ତାହାଙ୍କ ଜ୍ୟୋତି ଧୂମ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ ।
ନିକଟ ମଧ୍ୟ ଏକ ଶୂନ୍ୟ	। ତାଳୁକା ମଧ୍ୟ ଏକ ଶୂନ୍ୟ ।
ଏମନ୍ତ ଖୋଳ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ	। ଖୋଳ ଓଁ କାର ସେ ଅଟଇ ।
ଏକ ଓଁ କାର ମହାଶୂନ୍ୟ	। ଖୋଳ ଓଁ କାର ଏ ପ୍ରମାଣ ।
ଏଥୁ ଉପରେ ବ୍ରହ୍ମ ଥାଇ	। ତା ରୂପ ଜ୍ଞାନୀ ଯେ ଜାଣଇ ।
ଅସ୍ତ୍ର କୋଶରେ ସପ୍ତ ପ୍ରଣୀ	। ତା ତଳେ ସଦା ଦେବ ଜାଣି ।
ଶେଷଦେବଙ୍କ ଷଡ଼ଚକ୍ର	। ଏମନ୍ତେ ବିରାଟର ଯନ୍ତ୍ର ।
ଏମନ୍ତେ ଚକ୍ରଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ	। ବିରାଟ ଦେହେଁ ହୋଇ ରୁଣ୍ଡ ।
ତୁଣ୍ଡେ ଯେ ବିରାଟ ବୋଲିବ	। କାଳପାଣ ହିଁ ପିଟିଯିବ ।
ମହାମନ୍ତ୍ର ବସିଅଛି	। ବିରାଟ ଜଗତ କରୁଛି ।
ପରେ ନହେଉଛି ଫେର	। ମୋ ପାଦପଦ୍ମ ଥାଅ କୁଇଁ ।
ବିରାଟ ଚରିତ ବୋଲଇ	। ଅନନ୍ତ ମହମା ଅଟଇ ।

ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣି ହେଲା ତୋଷ । ମହାଶୂନ୍ୟକୁ କଲ ଅଗ ॥
 ଭଣିଲ ବଳରାମ ଦାସ । ବିରୁଟ ଗୀତା ମହାରସ ॥୨୪॥
 ଇତି ଶ୍ରୀ ବିରୁଟଗୀତାୟାଂ ବୈପ୍ଳବ୍ୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ
 ସହିତାୟାଂ ହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ଚରିତ
 ଚଅନେ ନାମ ନବମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଭବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଗୋସାଇଁ । କଥାଏ ପରୁକର ମୁହିଁ
 ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସେ ରହିଲା । ଶକ୍ତର କେମନ୍ତେ ଚଢ଼ିଲା ॥
 କେମନ୍ତେ ହୋଇଲା ଶରୀର । ଫେଡ଼ି କହୁବ ମୋ ଅଗର ॥
 ଶୂନ୍ୟରୁ ଖସିଲା ଯେ ବଜ୍ର । କାହିଁରେ କଲ ସେ ବିଶ୍ରାମ ॥
 କି ଖାଇ କାହିଁ କଲ ବାସ । କେମନ୍ତେ ଚଢ଼ିଲା ପୁରୁଷ ॥
 ସେ ବାଜ କେତେ ବର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । କେତେକ ରୂପ ସେ ଧଇଲା ॥
 କେତେ ଦିନରେ କଲ କାୟା । ସଂସେପି କର କହ ତାହା ॥
 ଶିରଟି କେତେ ଦିନେ ହେଲା । କେତେକ ଦିନେ କର୍ଣ୍ଣ କଲ ॥
 ଚକ୍ର ହୋଇଲା କେତେ ଦିନେ । ନାସାଟି କଲ କେତେ ଦିନେ ॥
 କେତେ ଦିନରେ ମୁଖ ହେଲା । କେତେ ଦିନେ କଣ୍ଠ ଖଞ୍ଜିଲା ॥
 ହୃଦୟ କେତେଦିନେ ହୋଇ । ନାଭି କେତେ ଦିନେ ସଜ୍ଜିଲ ॥
 କେତେ ଦିନରେ ଇନ୍ଦ୍ର କଲ । ଗୁହ୍ୟ ଯେ କେତେ ଦିନେ ହେଲା ॥
 କେତେ ଦିନରେ ହେଲା ପାଦ । ଫେଡ଼ି କହୁବା ହେ ଗୋବିନ୍ଦ ॥

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ବୀରମଣି । କହେ ପିଣ୍ଡ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବାଣୀ ॥
 ମହା ଶୂନ୍ୟରୁ ଶୂନ୍ୟକଲ । ସେ ଶୂନ୍ୟ ପ୍ରଣବ ଜନ୍ମଲା ॥

ଏମନ୍ତେ ହୋଇଲ ବେଦାନ୍ତ	। ପୁଣି ସର୍ବିନ୍ଦ୍ର ଏ ଜଗତ	।
ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦେଇ ମନ	। କହୁବା ସ୍ବର୍ଗର ରଚନ	।
ମହା ଶୂନ୍ୟରୁ ବାନ୍ଧି ଶସି	। ମାତା ପଦ୍ମରେ ଯାଇ ପଶି	।
ସେଠାରୁ ପଞ୍ଚଭୂତ ହେଲା	। ମାତାର ପଦ୍ମେ ବସିଯିଲା	।
ପ୍ରଥମେ ଜଳ ପ୍ରାୟେ ଦିଶି	। ସ୍ଥୋତକ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଶି	।
ସ୍ଥୋତକ ଭିତରେ ପବନ	। ଏମନ୍ତେ ଗଢ଼ିଲା ଭୂମନ	।
ପ୍ରଥମେ ଝଙ୍କରଣ ହୋଇ	। ମସ୍ତୁରୁପ ସେ ପ୍ରକାଶି	।
ତହୁଁ ଦିଶଇ ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ	। କଳ୍ପେ ରୂପରେ ନିର୍ମାଣ	।
କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ତାର ଜ୍ୟୋତି	। ସେଠାରୁ ବସନ୍ତ ମୃତେ	।
ତହୁଁ ଦିଶିଲା କଳାବର୍ଣ୍ଣ	। ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି ଭିତପଲ୍ଲ	।
ସେଠାରେ ପୀତବର୍ଣ୍ଣ ହେଲା	। ବାମନ ମୂର୍ତ୍ତେ ଧରିଲା	।
ତହୁଁ ଦିଶଇ ଶ୍ବେତ ବର୍ଣ୍ଣ	। ସେଠାରେ ରୂପ ପଶୁରାମ	।
କନାଶ୍ରୀ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରାୟ ଜ୍ୟୋତି	। ସେଠାରେ ରାମହେ ମୂର୍ତ୍ତି	।
ସେ ବାଜି ଧ୍ବଜ ଶୁକ୍ଳ ବର୍ଣ୍ଣ	। ସେଠାରେ ବଳଭଦ୍ର ନାମ	।
ସେଠାରେ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣ	। ବଞ୍ଚଇ ରୂପଟି ପ୍ରମାଣ	।
ଲେହନ ବର୍ଣ୍ଣ ବାଜି ହୋଇ	। କଳକି ରୂପ ସେ ବୋଲଇ	।
ସେ ବାଜି ଦଶ ଅବତାର	। ପୁଣି କହୁବା ତା ବିଚାର	।
ପ୍ରଥମେ ତାକୁ ନିର୍ଭା କଲା	। ନବମ ଦିନେ ସେ ହୋଇଲା	।
ମହାଶୂନ୍ୟଟି ତାକୁ କହି	। ସେଠାରେ ଜ୍ୟୋତି ଅଛି ରହି	।
ଅଠର ଦିନରେ ଲଲଟ	। ସତ୍ୟାବଶ ଦିନେ ବବାଟ	।
ପଞ୍ଚ ଶୁକ୍ଳାବଳୀ ତାହା ହେଲା	। ଚତୁ ଛତିଶ ଦିନେ କଲା	।
ଚୌବିନ ଦିନେ ମୁଖ ହୋଇ	। ଚେଷ୍ଟା ଦିନେ ବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ	।
ବାସୁକୀ ଦିନେ ହୃଦ ହୋଇ	। ଏକାଶୀ ଦିନେ ନାଭି ହୋଇ	।
ନବେ ଦିନରେ ଇନ୍ଦ୍ର କଲା	। ଶିଫ ଦିନରେ ଗୁହ୍ୟ ହେଲା	।
ବିଶାଳତାର ହସ୍ତ ହୋଇ	। ଦୁଇଶତେ ମେରୁ ସଙ୍ଗି	।

ଅର୍ଜୁନ ଉଦ୍‌ବୀର

ପୁଣି ଅର୍ଜୁନ ପରୁରଇ । ଅକ୍ଷର ଭେଦ କହୁ ଫେର ।
 ଲଲଟସର କେତେ ଦିନ । କହ ହେ କମଳ ଲେଚନ ।
 କଣ୍ଠରେ କେତେ ନେ ଅକ୍ଷର । କହୁବୀ ହେବୁ ଚନ୍ଦ୍ରର ।
 ହୃଦରେ କେତେକ୍ଷର ରହୁ । କହ ହେ ପ୍ରଭୁ ଭାବଗ୍ରାସୀ ।
 ନାଭି ଅକ୍ଷର କେତେ ରହୁ । କେତେ ଦିନରେ ସେ ବସଇ ।
 ଲହରେ କେତେକ୍ଷର ପୁଣି । କହହେ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ ।
 ଗୁହ୍ୟରେ କେତେ କ୍ଷର ବସେ । କହ କେଶବ ମନ ଯୋଷେ ।
 ସଂସ୍ପୃଷ୍ଟ ଫେଡ଼ ମୋତେ କହ । ଯେବେ ଘେନିଲ ମୋ ବିନୟ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁ ବାଚ

କହନ୍ତି କମଳା-ରମଣ । ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ତରୁଜ୍ଞାନ ।
 ଲଲଟେ ଦେନିଷର ରହୁ । ଅବୁଦ୍ଧିଗରେ ସେ ବସଇ ।
 ଫୋଳ ଅକ୍ଷର କଣ୍ଠେ ପୁଣି । ବାସ୍ତବ୍ୟ ଦିନେ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ।
 ହୃଦରେ ବାରଷର ରହୁ । ବିଶାଶରେ ନିର୍ଭୀ ହୋଇ ।
 ନାଭିରେ ଦଶସର ଜାଣି । ଶଯ୍ୟାପାତରେ ସେ ନିମିଶ ।
 ମାତାର ପଦକୁ କରି ବାସ । ଏମନ୍ତେ ବିରାଟ ପୁରୁଷ ।
 ମାତା ଶୂନ୍ୟଟି ଯାହା କହୁ । ବିରାଟ ପୁରୁଷଟି ସେହି ।
 ମୁରୁଟ ଶରୀରେ ବସଇ । ମାରୁଟ ମାତା ପଦୁ କହି ।
 ମାତାର ପଦକୁ ପେତେ ଦିନ । ଅଧାର କରେ ରାମ ନାମ ।
 ଶୂନ୍ୟରେ କରଣ ଅଗ୍ରମ । ମାତା ଶୂନ୍ୟକୁ କରି ହାନ ।
 ଶୂନ୍ୟ ଶବଦେ ମନ ଦେଇ । ମାତାର ଗର୍ଭେ ବହରଇ ।
 ଯେ ରୂପେ ପଦୁ ମଧ୍ୟେ ଥାଇ । ଅପକୁ ଆପେ ଶିଖୁଥାଇ ।
 ଯେ ଦିନେ ହୁଅଇ ବାହାର । ଫସାରେ ପଡ଼ି ଭ୍ରମତାର ।
 ପାସୋରେ ମାତା ଗର୍ଭଜନ । ଅକର୍ମେ କରଇ ଗମନ ।
 ଏଣୁଟି ଅଲୋ ନାଶ ଯାଇ । ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ଦେଲି କହୁ ।

ଅତି କଠୋର-ଏହି ଜ୍ଞାନ ବିଶ୍ୱାସ ନ କରୁ ପୁଣି ।
 ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ-କହିଲେ ତୋଷ କହୁ ଚରଣେ କରି ଅଶି ।
 ଶୁଣିଲେ କଳସ୍ତମ ଦାସ ବରଷ ଗୀତା ମହାରସ ।
 ଇତି ଶ୍ରୀ ବରଷଗୀତାୟାଂ ବୈପ୍ରାସିକ୍ୟାଂ ପାରମହଂସ୍ୟାଂ ସହସ୍ରାୟାଂ
 ଶ୍ରୀ ହରି-ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ମାତୁଗର୍ଭ ବାହୁଜ୍ଞାନ
 କଥନେ ନାମ ଦଶମୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ଅର୍ଜୁନ ମନରେ ବିରୁଦ୍ଧ ଗୋବନ୍ଧ ପାଦ କରେ ଧରି ।
 ବୋଲଇ ଯୋଡ଼ି ବେନି କର ମୋତେ ଭଜଇ ଦାମୋଦର ।
 ଶରଣ ପୁରୁଷ ମୁରୁଷ ଶୁଣିଲେ ଫିଟିବ ସୁକଟ ।
 ବୃକ୍ଷ ଉପୁଡ଼ି ଯେ କହିଲ ପ୍ରଳୟ କୁପା ଗୋପ୍ୟ କଲ ।
 ପ୍ରଳୟ ହୋଇଲ କେମନ୍ତ ଏ କଥା କହ ଗୋପୀନାଥ ।
 ଗୌରୀନା ମଧ୍ୟେ ଗୁରୁବେଦ ପ୍ରିୟ ପୁରୁଷ ତତ୍ତ୍ୱ ବୋଧ ।
 ଏମନ୍ତ ଅକ୍ଷର ପ୍ରବେଶ କେ ଅବା ପ୍ରିୟ କେ ପୁରୁଷ ।
 ଏ ତତ୍ତ୍ୱଭେଦ ପ୍ରୋକ୍ତ କହ ତେବେ ସେ ଫିଟିବ ସଂଶୟ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

କହନ୍ତି ଗରଣ ସୋଦର ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ତତ୍ତ୍ୱସାର ।
 ଅହେ ଅର୍ଜୁନ ମନ ଦେଇ ଅକ୍ଷର ଭେଦ ଦେବା କହୁ ।
 ମହା ଶୂନ୍ୟରୁ ଶୂନ୍ୟ ହେଲ ସେ ଶୂନ୍ୟ ପ୍ରଣବ ଜନ୍ମିନ ।
 ପ୍ରଣବୁ ଅକ୍ଷର ସମ୍ଭୂତ ଜ୍ଞାନ ପରମ ଦୁଇ ମତ ।
 ଅଅଟି ଜ୍ଞାନ ହୋ ଏ ହତ ମତେ ସେ ପରମ ସମ୍ଭୂତ ।
 ପ୍ରକଟି ପରମ ଅଟଇ ପ୍ରକଟି ପ୍ରିୟ ବୋଲି କହୁ ।
 ଉତ୍ତଟି ଅଟଇ ଯେ ପ୍ରିୟ ଓ ଓ ଟି ପୁରୁଷରେ ସର ।
 ଏ ଟି ଅଟଇ ଜାଣ ପ୍ରିୟ ଏ ଟି ଯେ ପୁରୁଷରେ ସର ।